

EBA/GL/2021/16

16 december 2021

Richtsnoeren

betreffende de kenmerken van een op risico gebaseerde aanpak van het toezicht op de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en de maatregelen die moeten worden genomen wanneer toezicht op basis van het risico plaatsvindt overeenkomstig artikel 48, lid 10, van Richtlijn (EU) 2015/849 (tot wijziging van de gemeenschappelijke richtsnoeren ESAs/2016/72)

De richtsnoeren inzake op risico gebaseerd toezicht

1. Nalevings- en rapportageverplichtingen

Status van deze richtsnoeren

1. Dit document bevat richtsnoeren die zijn uitgebracht op grond van artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1093/2010¹. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 moeten bevoegde autoriteiten en financiële instellingen zich tot het uiterste inspannen om aan die richtsnoeren te voldoen.
2. Richtsnoeren geven weer wat in de opvatting van EBA passende toezichtpraktijken binnen het Europees Stelsel voor financieel toezicht zijn en hoe het recht van de Unie op een specifiek gebied dient te worden toegepast. Bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 4, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 voor wie richtsnoeren gelden, dienen hieraan te voldoen door deze op passende wijze in hun praktijken te integreren (bijvoorbeeld door hun wettelijk kader of hun toezichtprocessen aan te passen), ook wanneer richtsnoeren primair tot instellingen zijn gericht.

Rapportageverplichtingen

3. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 moeten bevoegde autoriteiten de EBA vóór 06.06.2022 ervan in kennis stellen of zij aan deze richtsnoeren voldoen of voornemens zijn deze op te volgen, of, indien dit niet het geval is, wat de redenen van de niet-naleving zijn. Bevoegde autoriteiten die bij het verstrijken van deze termijn niet hebben gereageerd, worden door de EBA geacht niet te hebben voldaan aan de richtsnoeren. Kennisgevingen dienen te worden ingediend door het formulier op de EBA-website in te sturen onder vermelding van "EBA/GL/2021/16". Kennisgevingen moeten worden ingediend door personen die bevoegd zijn om namens hun bevoegde autoriteiten te melden of zij aan de richtsnoeren voldoen. Elke verandering in de status van de naleving moet eveneens aan EBA worden gemeld.
4. Kennisgevingen worden overeenkomstig artikel 16, lid 3, van de EBA-verordening op de website van EBA gepubliceerd.

¹ Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie (PB L 331 van 15.12.2010, blz. 12).

2. Onderwerp, toepassingsgebied en definities

Onderwerp

5. In deze richtsnoeren worden overeenkomstig artikel 48, lid 10, van Richtlijn (EU) 2015/849² de kenmerken gespecificeerd van een op risico gebaseerde aanpak van het toezicht op de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering (AML/CFT) en de stappen die de bevoegde autoriteiten moeten nemen bij het uitvoeren van AML/CFT-toezicht op basis van risicogevoeligheid.

Toepassingsgebied

6. Bevoegde autoriteiten dienen deze richtsnoeren toe te passen wanneer zij hun eigen model voor op risico gebaseerd AML/CFT-toezicht (RBS-model) ontwerpen, uitvoeren, herzien en verbeteren.

Adressaten

7. Deze richtsnoeren zijn gericht tot bevoegde autoriteiten als gedefinieerd in artikel 4, lid 2, onder iii), van Verordening (EU) nr. 1093/2010.

Definities

8. Tenzij anders aangegeven hebben de termen die in Richtlijn (EU) 2015/849 worden gebruikt en gedefinieerd, in deze richtsnoeren dezelfde betekenis. In deze richtsnoeren gelden bovendien de volgende definities:

ad-hocinspectie	een toetsing die wordt uitgevoerd naar aanleiding van een specifieke gebeurtenis of een witwasrisico of risico van terrorismefinanciering (ML/TF-risico);
AML/CFT-informatieverzoeken	regelmatige of ad-hocverzoeken van bevoegde autoriteiten aan te beoordelen subjecten om kwantitatieve en/of kwalitatieve gegevens en informatie met betrekking tot belangrijke ML/TF-risico-indicatoren
cluster	twee of meer kredietinstellingen of financiële instellingen in een sector met vergelijkbare kenmerken en blootstelling aan dezelfde mate van ML/TF-risico

² Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PB L 141 van 5.6.2015, blz. 73).

dreiging	de potentiële schade die kan worden veroorzaakt door criminelen, terroristen of terroristische groepen en hun faciliteerders door hun vroegere, huidige en toekomstige ML- of TF-activiteiten
follow-upinspectie	een toetsing om na te gaan of tekortkomingen in de AML/CFT-systemen en het controlekader van het te beoordelen subject die tijdens een eerdere inspectie of een eerdere toetsing zijn vastgesteld, zijn verholpen
inherent risico	de mate van ML/TF-risico bij een te beoordelen subject of in een sector voordat er risicobeperkende maatregelen worden toegepast
ML/TF-risico	de kans op en gevolgen van witwassen/terrorismedinanciering (ML/TF)
ML/TF-risicofactoren	variabelen die zelfstandig dan wel gecombineerd het ML/TF-risico kunnen vergroten of verkleinen
op risico gebaseerde aanpak	een aanpak waarbij bevoegde autoriteiten en te beoordelen subjecten de ML/TF-risico's waaraan laatstgenoemden zijn blootgesteld, vaststellen, beoordelen en inzichtelijk maken en AML/CFT-maatregelen treffen die evenredig zijn met deze risico's
opkomend risico	een risico dat nog nooit eerder is vastgesteld of een bestaand risico dat aanzienlijk is toegenomen
RBS-model	het geheel aan procedures, processen en mechanismen waarvan bevoegde autoriteiten gebruikmaken om hun bevoegdheden op het gebied van AML/CFT-toezicht zodanig uit te oefenen dat deze in verhouding staan tot de vastgestelde ML/TF-risico's
restrisico	het risiconiveau dat overblijft nadat AML/CFT-systemen en -controles zijn toegepast om het inherente risico aan te pakken
risicoafbouw	een weigering om zakelijke relaties aan te gaan met individuele klanten of categorieën klanten die verbonden zijn met een hoger ML/TF-risico, of een besluit tot beëindiging van zakelijke relaties met een hoger ML/TF-risico, of om transacties met een hoger ML/TF-risico niet uit te voeren
risicoprofiel	de algemene kenmerken van het ML/TF-risico dat verbonden is aan het te beoordelen subject of de sector/subsector, met inbegrip van het soort risico en het risiconiveau
subject, te beoordelen	kredietinstelling, financiële instelling of cluster, ingedeeld volgens criteria die de bevoegde autoriteiten hebben vastgesteld

thematische inspectie	een toetsing van een aantal te beoordelen subjecten waarbij gekeken wordt naar één of een klein aantal specifieke aspecten van de AML/CFT-systemen en -controles van deze te beoordelen subjecten
toetsing op afstand	een uitgebreide toetsing van het AML/CFT-beleid en de procedures van het te beoordelen subject die niet wordt uitgevoerd in de gebouwen van het te beoordelen subject
toezichtinstrumenten	alle toezichtmaatregelen die bevoegde autoriteiten kunnen nemen om ervoor te zorgen dat te beoordelen subjecten hun AML/CFT-verplichtingen nakomen
volledige inspectie ter plaatse	een uitgebreide toetsing van alle AML/CFT-systemen en -controles die door het te beoordelen subject of zijn bedrijfsonderdelen zijn ingevoerd, uitgevoerd in de gebouwen van het te beoordelen subject

3. Tenuitvoerlegging

Ingangsdatum

9. Deze richtsnoeren gelden vanaf drie maanden na publicatie in alle officiële talen van de Europese Unie [04.07.2022].

Intrekking

10. Met ingang van de datum van toepassing worden de volgende richtsnoeren ingetrokken:

gemeenschappelijke richtsnoeren betreffende de kenmerken van een op risico gebaseerde aanpak van het toezicht op witwassen en terrorismefinanciering en de maatregelen die moeten worden genomen wanneer toezicht op basis van het risico plaatsvindt (ESAs/2016/72).

4. Richtsnoeren

4.1 Toepassing van het RBS-model

4.1.1 Algemene overwegingen

11. De bevoegde autoriteiten dienen de volgende vier stappen te nemen als onderdeel van een effectief AML/CFT-RBS-model:
 - a) Stap 1 – Identificatie van ML/TF-risicofactoren;
 - b) Stap 2 – Risicobeoordeling;
 - c) Stap 3 – AML/CFT-toezicht; en
 - d) Stap 4 – Monitoring en toetsing van het RBS-model.
12. De bevoegde autoriteiten dienen zich ervan bewust te zijn dat op risico gebaseerd toezicht geen eenmalige activiteit maar een doorlopend en cyclisch proces is.
13. De bevoegde autoriteiten moeten in hun RBS-model uitvoering geven aan de algemene overwegingen beschreven in de paragrafen 11 en 12 van deze richtsnoeren.

4.1.2 Evenredigheid

14. De bevoegde autoriteiten dienen het evenredigheidsbeginsel te hanteren bij hun toezicht op ten behoeve van AML/CFT te beoordelen subjecten. De omvang van de opgevraagde informatie en de frequentie en intensiteit van het toezicht en de dialoog met een te beoordelen subject dienen in verhouding te staan tot het vastgestelde ML/TF-risico.
15. De bevoegde autoriteiten moeten beseffen dat de grootte of de systeemrelevantie van een te beoordelen subject op zichzelf geen graadmeter hoeft te zijn voor de mate waarin het aan ML/TF-risico wordt blootgesteld; kleine kredietinstellingen of financiële instellingen die niet systeemrelevant zijn, kunnen wel degelijk een groot ML/TF-risico vormen.

4.1.3 Te beoordelen subjecten

16. De bevoegde autoriteiten moeten bepalen welke kredietinstellingen of financiële instellingen binnen elke sector over voldoende vergelijkbare kenmerken beschikken om in één cluster te kunnen worden gegroepeerd. De gemeenschappelijke kenmerken moeten onder meer betrekking hebben op het risiconiveau waaraan zij zijn blootgesteld, hun omvang, de aard van hun activiteiten, het soort klanten dat wordt bediend, het geografische gebied waarin zij actief zijn en hun leveringskanalen. Voor geclusterde kredietinstellingen of financiële instellingen kan het RBS-proces collectief binnen de cluster worden uitgevoerd in plaats van op het niveau van elke afzonderlijke kredietinstelling of financiële instelling binnen die cluster.

17. Om te bepalen welke kredietinstellingen of financiële instellingen tot dezelfde cluster behoren, dienen de bevoegde autoriteiten te kijken naar hun bedrijfsmodel, de sectorale risicobeoordeling, de risicobeoordelingen van individuele kredietinstellingen of financiële instellingen en andere relevante informatiebronnen als bedoeld in de paragrafen 30 en 31 van deze richtsnoeren, met inbegrip van de informatie die in het kader van hun toezichtactiviteiten is verzameld.
18. De bevoegde autoriteiten moeten overwegen of zij kredietinstellingen of financiële instellingen in dezelfde sector die deel uitmaken van dezelfde binnenlandse financiële groep als één “te beoordelen subject” zullen behandelen.
19. Wanneer een bevoegde autoriteit weet, of redelijke gronden heeft om te vermoeden dat het risico dat verbonden is aan een individuele kredietinstelling of financiële instelling in een cluster aanzienlijk verschilt van het risico dat verbonden is aan andere kredietinstellingen of financiële instellingen in die cluster, moet de bevoegde autoriteit die kredietinstelling of financiële instelling uit de cluster verwijderen en haar hetzij individueel, hetzij als onderdeel van een andere cluster van kredietinstellingen of financiële instellingen die aan een vergelijkbaar niveau van ML/TF-risico zijn blootgesteld, beoordelen. De uitsluiting uit een cluster moet onder meer betrekking hebben op gevallen waarin de kredietinstelling of financiële instelling het uiteindelijke eigendom is van personen van wie de integriteit in twijfel wordt getrokken vanwege ML/TF-problemen, zoals bepaald overeenkomstig de gemeenschappelijke “Fit and Proper”-richtsnoeren van de ESMA en de EBA³, of omdat het internecontrolekader van de kredietinstelling of financiële instelling tekortschiet zoals bepaald overeenkomstig de richtsnoeren inzake interne governance van de EBA⁴, hetgeen gevolgen heeft voor de beoordeling van het restrisico van de kredietinstelling of financiële instelling, of omdat de kredietinstelling of financiële instelling aanzienlijke wijzigingen in haar producten of diensten heeft aangebracht of deze wijzigingen mogelijk heeft gecombineerd met veranderingen in haar leveringskanalen, haar klantenbestand of de verschillende geografische gebieden waar de diensten of producten worden geleverd.

4.1.4 Samenwerking

20. De bevoegde autoriteiten dienen samen te werken en alle relevante informatie uit te wisselen met elkaar en met andere belanghebbenden, waaronder prudentiële toezichthouders, financiële-inlichtingeneenheden, belastingautoriteiten, rechtshandhavinginstanties, gerechtelijke autoriteiten en AML/CFT-toezichthouders van derde landen, om te zorgen voor doeltreffend AML/CFT-toezicht op te beoordelen subjecten. Alle relevante informatie moet onverwijld worden uitgewisseld. Wanneer te beoordelen subjecten grensoverschrijdend actief zijn, dient deze samenwerking te worden uitgebreid naar de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten en in voorkomend geval naar de bevoegde autoriteiten van derde landen.

³ Gemeenschappelijke ESMA- en EBA-richtsnoeren voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie overeenkomstig Richtlijn 2013/36/EU en Richtlijn 2014/65/EU ([EBA/GL/2021/06](#)).

⁴ EBA-richtsnoeren inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn 2013/36/EU ([EBA/GL/2021/05](#)).

21. Om doeltreffend samen te werken en informatie uit te wisselen, moeten de bevoegde autoriteiten alle samenwerkings- en coördinatiemaatregelen en -instrumenten waarover zij beschikken toepassen, met inbegrip van de maatregelen en instrumenten die zij overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/849 hebben moeten invoeren. De bevoegde autoriteiten moeten de betrouwbaarheid en continuïteit van deze maatregelen en instrumenten waarborgen om het risico van een potentieel gebrek aan informatie zoveel mogelijk te beperken. De bevoegde autoriteiten moeten met name verwijzen naar de definitieve richtsnoeren voor ETA's betreffende samenwerking en informatie-uitwisseling voor de toepassing van Richtlijn (EU) 2015/849 tussen bevoegde autoriteiten die toezicht houden op kredietinstellingen en financiële instellingen⁵, de EBA-richtsnoeren inzake samenwerking en informatie-uitwisseling tussen prudentiële en AML/CFT-toezichthouders en financiële-inlichtingeneenheden overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/878⁶ en de multilaterale overeenkomst tussen de Europese Centrale Bank en nationale bevoegde autoriteiten overeenkomstig artikel 57 bis, lid 2, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849⁷.
22. De bevoegde autoriteiten dienen rekening te houden met de reikwijdte en de doelstelling van hun samenwerking en informatie-uitwisseling met andere belanghebbenden, die de meest doeltreffende manier kunnen bepalen waarop deze samenwerking plaatsvindt, aangezien dezelfde aanpak mogelijk niet in alle omstandigheden geschikt is. Dit betekent dat frequentere samenwerking en informatie-uitwisseling nodig kan zijn met andere bevoegde autoriteiten en prudentiële toezichthouders die betrokken zijn bij het toezicht op hetzelfde te beoordelen subject, dan met financiële-inlichtingeneenheden, belastingautoriteiten en rechtshandavingsinstanties.
23. Bij het samenwerken en uitwisselen van informatie met andere belanghebbenden, waaronder rechtshandavingsinstanties, belastingautoriteiten en andere organen of instanties, moeten de bevoegde autoriteiten dit zoveel mogelijk doen op grond van het nationale recht. De bevoegde autoriteiten dienen ernaar te streven inlichtingen uit te wisselen met lokale belastingautoriteiten over verschillende fiscale delicten en mechanismen, die de bevoegde autoriteit kunnen helpen bij het beoordelen van de daaruit voortvloeiende ML-risico's waaraan de te beoordelen subjecten of sectoren blootgesteld zijn. Zij kunnen ook informatie uitwisselen over mogelijke preventieve maatregelen op dit gebied.

4.2 Stap 1 – Identificatie van risicofactoren en risicobeperkende factoren

4.2.1 Algemene overwegingen

⁵ Definitieve richtsnoeren inzake samenwerking en informatie-uitwisseling voor de toepassing van Richtlijn (EU) 2015/849 tussen de bevoegde autoriteiten die toezicht houden op kredietinstellingen en financiële instellingen, "De richtsnoeren voor AML/CFT-colleges" ([JC/2019/81](#)).

⁶ [EBA-richtsnoeren voor samenwerking en informatie-uitwisseling tussen prudentiële toezichthouders, AML/CFT-toezichthouders en financiële-inlichtingeneenheden overeenkomstig artikel 117, lid 6, van Richtlijn 2013/36/EU, december 2021.](#)

⁷ [Multilaterale overeenkomst](#) tussen de Europese Centrale Bank en nationale bevoegde autoriteiten overeenkomstig artikel 57 bis, lid 2, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849.

24. De bevoegde autoriteiten moeten de risicofactoren vaststellen en inzichtelijk maken die van invloed zijn op de blootstelling van elke sector en elk te beoordelen subject aan ML/TF-risico's. Daartoe moeten de bevoegde autoriteiten gebruikmaken van de verschillende informatiebronnen voorzien in richtsnoer 4.2.2, alsook actief samenwerken met de sector en in voorkomend geval met andere bevoegde autoriteiten, zoals uiteengezet in de richtsnoeren 4.1.4 en 4.4.9.
25. Bij het vaststellen van ML/TF-risicofactoren dienen de bevoegde autoriteiten gebruik te maken van de richtsnoeren van de EBA krachtens artikel 17 en artikel 18, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 betreffende cliëntenonderzoek en de factoren die kredietinstellingen en financiële instellingen in overweging dienen te nemen wanneer zij het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden witwasrisico en risico van terrorismefinanciering beoordelen⁸.
26. Wanneer de te beoordelen subjecten clusters vormen, dienen de bevoegde autoriteiten de relevante factoren te identificeren op basis van de in paragrafen 44 en 45 vermelde factoren om de cluster als geheel te karakteriseren. Dit moet de bevoegde autoriteiten in staat stellen hun besluiten over het risicoprofiel dat zij aan de cluster toekennen te motiveren. De bevoegde autoriteiten dienen ook te kijken naar de resultaten van eerdere toezichtmaatregelen met betrekking tot de te beoordelen subjecten binnen die cluster.
27. Wanneer meerdere bevoegde autoriteiten binnen één lidstaat toezicht houden op een te beoordelen subject, moeten die bevoegde autoriteiten samenwerken en informatie uitwisselen over dat te beoordelen subject, teneinde tot een gemeenschappelijke inzicht in de risicoblootstelling te komen.
28. De hoeveelheid en het soort informatie die de bevoegde autoriteiten opvragen om risicofactoren en risicobeperkende factoren vast te stellen, moeten in verhouding staan tot de aard en de omvang, voor zover bekend, van de bedrijfsactiviteiten van de te beoordelen subjecten. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met het risicoprofiel van het te beoordelen subject dat is vastgesteld op basis van eventuele eerdere risicobeoordelingen, en de context waarin het te beoordelen subject opereert, zoals de aard van de sector waartoe het te beoordelen subject behoort. De bevoegde autoriteiten moeten het volgende bepalen:
- welke informatie zij altijd nodig hebben over te beoordelen subjecten en welke soortgelijke informatie over vergelijkbare te beoordelen subjecten;
 - waar en hoe zij deze informatie zullen verkrijgen; en
 - het soort informatie dat aanleiding zal geven tot een uitgebreider en diepgaander verzoek om informatie.

⁸ EBA-richtsnoeren krachtens artikel 17 en artikel 18, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 betreffende cliëntenonderzoek en de factoren die kredietinstellingen en financiële instellingen in overweging dienen te nemen wanneer zij het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden witwasrisico en risico van terrorismefinanciering beoordelen ("de richtsnoeren inzake ML/TF-risicofactoren") ([EBA/GL/2021/02](#)).

4.2.2 Informatiebronnen

29. De bevoegde autoriteiten dienen risicofactoren vast te stellen met betrekking tot sectoren, subsectoren (waar van toepassing) en te beoordelen subjecten op basis van informatie uit verschillende bronnen. De bevoegde autoriteiten dienen het type en aantal van deze bronnen te bepalen op basis van het risico. De bevoegde autoriteiten dienen ervoor te zorgen dat zij toegang tot geschikte bronnen van informatie hebben en nemen zo nodig maatregelen om deze te verbeteren. De bevoegde autoriteiten moeten er ook voor zorgen dat zij processen en procedures voor het verzamelen van de nodige gegevens hebben ingevoerd.
30. De informatiebronnen die de bevoegde autoriteiten altijd in aanmerking moeten nemen, zijn:
- e) de supranationale risicobeoordeling van de Europese Commissie, gepubliceerd overeenkomstig artikel 6, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849;
 - f) het overeenkomstig artikel 6, lid 5, van Richtlijn (EU) 2015/849 gepubliceerde advies van de EBA over het ML/TF-risico voor de financiële sector van de Unie;
 - g) de nationale risicobeoordeling van de lidstaat en andere lidstaten als bedoeld in artikel 7, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849;
 - h) gedelegeerde handelingen die de Europese Commissie krachtens artikel 9, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849 heeft vastgesteld;
 - i) nationale en buitenlandse regeringen;
 - j) de resultaten van de risicobeoordelingen van de EBA als bedoeld in artikel 9 bis van Verordening (EU) nr. 1093/2010;
 - k) overige bevoegde autoriteiten;
 - l) AML/CFT-toezichthoudende autoriteiten in derde landen;
 - m) toezichthoudende autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de naleving door te beoordelen subjecten van prudentiële vereisten, met inbegrip van bevoegde autoriteiten in de zin van artikel 4, punt 2, onder i) en viii), van Verordening (EU) nr. 1093/2010, artikel 4, punt 2, onder i), van Verordening (EU) nr. 1094/2010 en artikel 4, punt 3, onder i), van Verordening (EU) nr. 1095/2010;
 - n) de financiële-inlichtingeneenheden (FIE's);
 - o) rechtshandavingsinstanties, indien het toepasselijke recht dit niet uitsluit;
 - p) belastingautoriteiten, indien het toepasselijke recht dit niet uitsluit; en
 - q) AML/CFT-colleges die zijn ingesteld overeenkomstig de definitieve richtsnoeren voor ETA's inzake samenwerking en informatie-uitwisseling voor de toepassing van Richtlijn (EU) 2015/849 tussen de bevoegde autoriteiten die toezicht houden op

kredietinstellingen en financiële instellingen, “De richtsnoeren voor AML/CFT-colleges”⁹.

31. Andere informatiebronnen die bevoegde autoriteiten ook in aanmerking moeten nemen, zijn:

- a) de centrale AML/CFT-databank van de EBA als bedoeld in artikel 9 bis, leden 1 en 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010, wanneer de informatie ter beschikking van de bevoegde autoriteit wordt gesteld;
- b) colleges van prudentiële toezichthouders, ingesteld overeenkomstig artikel 51 of 116 van Richtlijn (EU) 2019/878 en Uitvoeringsverordening (EU) 2016/99 van de Commissie van 16 oktober 2015 betreffende de operationele werking van colleges van toezichthouders, en Gedelegeerde Verordening (EU) 2016/98 van de Commissie van 16 oktober 2015 betreffende de algemene voorwaarden voor het functioneren van colleges van toezichthouders, waar ingesteld;
- c) sectorale organen, met inbegrip van informatie die is verzameld in het kader van publiek-private partnerschappen, indien beschikbaar, zoals typologieën en informatie over opkomende risico's;
- d) informatie verstrekt door maatschappelijke organisaties, zoals corruptieperceptie-indexen;
- e) informatie van internationale of supranationale normeringsinstanties, zoals wederzijdse beoordelingen van de AML/CFT- en corruptiebestrijdingsregelingen en belastingstelsels van landen;
- f) informatie van geloofwaardige en betrouwbare openbare bronnen, zoals berichten in gerespecteerde kranten;
- g) informatie van gerespecteerde commerciële organisaties, zoals risicorapportages en inlichtingenverslagen;
- h) meldingen van klokkenluiders;
- i) informatie van academische instellingen; of
- j) verslagen van externe controleurs met betrekking tot het te beoordelen subject, voor zover deze beschikbaar zijn.

4.2.3 Binnenlandse risicofactoren

32. De bevoegde autoriteiten moeten voldoende kennis en bewustzijn van en inzicht hebben in de op nationaal niveau vastgestelde ML/TF-risico's om na te gaan welke ML/TF-risicofactoren verbonden zijn aan de binnenlandse activiteiten van de te beoordelen subjecten en de activiteiten binnen sectoren.

⁹ Definitieve richtsnoeren voor ETA's inzake samenwerking en informatie-uitwisseling voor de toepassing van Richtlijn (EU) 2015/849 tussen de bevoegde autoriteiten die toezicht houden op kredietinstellingen en financiële instellingen (JC/2019/81).

33. Als onderdeel hiervan en gebaseerd op de in de paragrafen 30 en 31 beschreven bronnen moeten de bevoegde autoriteiten onder meer inzicht hebben in:

- a) het type, de typologieën en de omvang van de witwasactiviteiten die verband houden met basisdelicten, waaronder belastingdelicten, die in hun eigen land zijn gepleegd;
- b) de omvang van de witgewassen opbrengsten van basisdelicten, waaronder belastingdelicten, die in het buitenland zijn gepleegd;
- c) het type, de typologieën en de omvang van de financiering van terrorisme en de omvang en het niveau van de steun voor terroristische activiteiten en groepen in hun land;
- d) relevante ML/TF-typologieën die de FIE en andere overheidsinstanties of relevante, geloofwaardige particuliere organisaties hebben opgesteld.

4.2.4 Buitenlandse risicofactoren

34. Wanneer een te beoordelen subject of een sector in zijn geheel sterke banden met andere lidstaten of derde landen onderhoudt, zodat het te beoordelen subject of de sector wordt blootgesteld aan ML/TF-risico's die met deze andere landen verband houden, dienen de bevoegde autoriteiten vast te stellen wat deze risico's zijn. Er is onder meer sprake van sterke banden als:

- a) een te beoordelen subject een aanzienlijk niveau van zakelijke relaties met klanten uit andere lidstaten of derde landen onderhoudt;
- b) de uiteindelijke begunstigde van een klant van het te beoordelen subject afkomstig is uit een andere lidstaat of derde land;
- c) een te beoordelen subject aanzienlijke hoeveelheden occasionele transacties met klanten uit andere lidstaten of derde landen verricht;
- d) een te beoordelen subject nauwe zakelijke relaties onderhoudt met tegenpartijen die in andere lidstaten of in derde landen zijn gevestigd;
- e) een te beoordelen subject deel uitmaakt van een financiële groep die in een andere lidstaat of in een derde land is gevestigd;
- f) de uiteindelijke begunstigden van een te beoordelen subject in een andere lidstaat of derde land zijn gevestigd;
- g) het leidinggevend orgaan van een te beoordelen subject bestaat uit personen uit een andere lidstaat of een derde land;
- h) een te beoordelen subject andere relevante banden met een andere lidstaat of een derde land heeft, wat betekent dat het wordt blootgesteld aan het ML/TF-risico dat met dat land verband houdt.

35. De bevoegde autoriteiten dienen de maatregelen te treffen die redelijkerwijs nodig zijn om voldoende kennis, bewustzijn en inzicht te verkrijgen en op de hoogte te blijven van de met

deze lidstaten of derde landen verband houdende ML/TF-risico's die de activiteiten van de te beoordelen subjecten kunnen beïnvloeden. Hiertoe dienen de bevoegde autoriteiten voor elk van deze lidstaten of derde landen de risicofactoren vast te stellen overeenkomstig de EBA-richtsnoeren inzake ML/TF-risicofactoren¹⁰ en de paragrafen 33 en 34.

36. Bij het identificeren van derde landen waarvan de nationale AML/CFT-regelingen strategische tekortkomingen hebben die een aanzienlijke bedreiging voor het financiële stelsel van de Europese Unie vormen, dienen de bevoegde autoriteiten rekening te houden met de gedelegeerde handelingen die de Europese Commissie overeenkomstig artikel 9, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849 heeft vastgesteld, evenals met publieke verklaringen van relevante internationale normeringsinstanties, waaronder de Financiële-actiegroep (*Financial Action Task Force*, FATF), het Comité van deskundigen van de Europese Raad inzake de evaluatie van maatregelen ter bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (Moneyval) of andere met FATF vergelijkbare regionale organen.

4.2.5 Sectorbrede ML/TF-risicofactoren

37. De bevoegde autoriteiten moeten een goed inzicht hebben in de risicofactoren die relevant zijn voor alle sectoren die onder hun toezicht staan. Om relevante risicofactoren in de betrokken sectoren vast te stellen, moeten de bevoegde autoriteiten eerst bepalen welke sectoren onder hun toezicht staan. Bij de bepaling van hun standpunt over de sectoren moeten de bevoegde autoriteiten gebruikmaken van de in Richtlijn (EU) 2015/849 genoemde categorieën meldingsplichtige entiteiten, namelijk kredietinstellingen, kredietverstrekkers (niet zijnde kredietinstellingen, van bijvoorbeeld consumentenkrediet, factoring, leasing, hypotheair krediet en commercieel krediet), levensverzekeringsondernemingen, levensverzekeringstussenpersonen, instellingen voor elektronisch geld, betalingsinstellingen, wisselkantoren, beleggingsondernemingen en instellingen voor collectieve belegging.
38. Afhankelijk van de omvang van een sector en de aard van de te beoordelen subjecten moeten de bevoegde autoriteiten overwegen sectoren verder op te splitsen in subsectoren. Dit kan nodig zijn wanneer een sector bestaat uit te beoordelen subjecten die sterk verschillen doordat een aanzienlijk deel van de te beoordelen subjecten soortgelijke kenmerken en bedrijfsmodellen heeft die hen onderscheiden van de rest van de sector. Soortgelijke kenmerken kunnen onder meer betrekking hebben op het soort aangeboden producten en diensten, de gebruikte leveringskanalen en het soort klanten dat zij bedienen. Subsectoren kunnen bestaan uit geldtransactiekantoren, particuliere banken en makelaarsbedrijven, die respectievelijk subsectoren van betalingsinstellingen, kredietinstellingen en beleggingsondernemingen vormen. Bij de bepaling van hun standpunt over sectoren en

¹⁰ EBA-richtsnoeren krachtens artikel 17 en artikel 18, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 betreffende cliëntenonderzoek en de factoren die kredietinstellingen en financiële instellingen in overweging dienen te nemen wanneer zij het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden witwasrisico en risico van terrorismefinanciering beoordelen ("de richtsnoeren inzake ML/TF-risicofactoren") ([EBA/GL/2021/02](#)).

subsectoren en hun specifieke kenmerken moeten de bevoegde autoriteiten gebruikmaken van titel II van de richtsnoeren van de EBA inzake AML/CFT-risicofactoren¹¹.

39. De bevoegde autoriteiten moeten inzicht krijgen in hoe elke sector en subsector is georganiseerd en de risico's die verbonden zijn aan gemeenschappelijke kenmerken zoals het type aangeboden producten en diensten, de gebruikte leveringskanalen en het type klant dat zij bedienen. De bevoegde autoriteiten dienen hun inzicht in de sectorale en subsectorale risicofactoren te baseren op:

- a) een overzicht van alle relevante informatie met betrekking tot het te beoordelen subject in een bepaalde sector of subsector als bedoeld in de paragrafen 44 en 45 van deze richtsnoeren, teneinde gemeenschappelijke kenmerken binnen elke sector en subsector als geheel vast te stellen; en
- b) relevante informatie met betrekking tot de sectoren en subsectoren als bedoeld in paragraaf 41 van deze richtsnoeren.

4.2.6 Soort informatie die nodig is om risicofactoren te identificeren

a. Informatie over sectoren

40. De bevoegde autoriteiten dienen voldoende, relevante en betrouwbare informatie uit de in de leden 30 en 31 beschreven bronnen te verzamelen om een algemeen beeld te krijgen van de inherente risicofactoren en de factoren die deze risico's binnen de sector en subsector (indien van toepassing) beperken.

41. Om zich een goed beeld te vormen van de inherente risicofactoren binnen de sectoren en subsectoren dienen de bevoegde autoriteiten onder meer de volgende informatie te vergaren:

- c) informatie over de omvang, de reikwijdte van de activiteiten en de complexiteit van de sector, in geaggregeerde vorm;
- d) de aard van de bedrijfsmodellen binnen de sector;
- e) algemene informatie over het soort producten, diensten, klanten en leveringskanalen die binnen de sector of subsector worden gebruikt en hun risicoprofielen, indien bekend;
- f) informatie over de huidige en opkomende risico's die verbonden zijn aan de sector of subsector op nationaal en internationaal niveau, met inbegrip van informatie die erop kan wijzen dat de sector of subsector mogelijk is blootgesteld aan een verhoogd ML/TF-risico als gevolg van risicobeperkende praktijken die door andere sectoren op deze sector of subsector worden toegepast;
- g) informatie over de belangrijkste ML/TF-risico's die van invloed zijn op de interne markt;
- h) het effect van grensoverschrijdende activiteiten binnen de sector of subsector;

¹¹ EBA-richtsnoeren krachtens artikel 17 en artikel 18, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 betreffende cliëntenonderzoek en de factoren die kredietinstellingen en financiële instellingen in overweging dienen te nemen wanneer zij het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden witwasrisico en risico van terrorismefinanciering beoordelen ("de richtsnoeren inzake ML/TF-risicofactoren") ([EBA/GL/2021/02](#)).

- i) de blootstelling van de sector of subsector aan kwetsbaarheden die zich in mondiaal verband voordoen;
- j) dreigingsmeldingen, waarschuwingen en typologieën afkomstig van de financiële-inlichtingeneenheid en andere relevante overheidsinstanties, indien van toepassing; en
- k) richtsnoeren gepubliceerd door andere bevoegde autoriteiten of internationale normeringsinstanties.

42. De hierboven beschreven informatie kan ook bijdragen tot de perceptie van risicofactoren door de bevoegde autoriteiten op het niveau van individuele te beoordelen subjecten, en omgekeerd.

b. Informatie over te beoordelen subjecten

43. Op basis van de sectorale risicobeoordeling dienen de bevoegde autoriteiten voldoende, relevante en betrouwbare informatie uit de in de leden 30 en 31 beschreven bronnen te verzamelen om een algemeen beeld te krijgen van de inherente risicofactoren en, voor zover mogelijk, de restrisicofactoren bij de te beoordelen subjecten.

44. Om een goed beeld te krijgen van de inherente risicofactoren die van toepassing zijn op de te beoordelen subjecten, dienen de bevoegde autoriteiten informatie uit verschillende bronnen te vergaren, onder meer met betrekking tot:

- a) de eigendoms- en ondernemingsstructuur van het te beoordelen subject, waarbij in aanmerking wordt genomen of het te beoordelen subject een buitenlandse of binnenlandse kredietinstelling of financiële instelling, een moederonderneming, dochteronderneming, bijkantoor of ander soort vestiging is, alsook het niveau van complexiteit en transparantie van de organisatie en structuur ervan;
- b) de reputatie en integriteit van het hoger leidinggevend personeel, de leden van het leidinggevend orgaan en de aandeelhouders met een gekwalificeerde deelneming;
- c) de aard en complexiteit van de geleverde producten en diensten en de verrichte activiteiten en transacties;
- d) de gebruikte leveringskanalen, met inbegrip van de verlening van diensten op afstand en het gebruik van agenten of tussenpersonen;
- e) de soorten klanten die door het te beoordelen subject worden bediend en het risiconiveau dat aan die klanten is verbonden, met inbegrip van klanten die politiek prominente personen (PPP's) zijn en klanten die volgens de risicobeoordelingsmethode van het te beoordelen subject een verhoogd ML/TF-risico vertonen;

- f) het geografische gebied van de bedrijfsactiviteiten, vooral wanneer deze worden verricht in derde landen met een hoog risico¹², en, indien van toepassing, de landen van oorsprong of vestiging van een aanzienlijk deel van de klanten van de te beoordelen subjecten en de geografische banden van hun gekwalificeerde aandeelhouders of uiteindelijke begunstigden;
 - g) de door het te beoordelen subject verleende machtigingen, licenties of paspoortrechten.
45. Om een goed beeld te krijgen van de restrisicofactoren waaraan de te beoordelen subjecten zijn blootgesteld, dienen de bevoegde autoriteiten informatie uit verschillende bronnen te verzamelen, onder meer met betrekking tot:
- a) de toereikendheid van de door een te beoordelen subject genomen risicobeperkende maatregelen en met name informatie
 - i) met betrekking tot de toereikendheid van het risicobeheerkader, met inbegrip van het ML/TF-risicobeheer;
 - ii) informatie uit internecontroleverslagen, met inbegrip van interne-auditverslagen, waar van toepassing;
 - iii) informatie met betrekking tot de prudentiële en algemene aspecten van de bedrijfsactiviteiten van het te beoordelen subject, zoals de bestaansduur, de liquiditeit of de kapitaaltoereikendheid;
 - iv) bevindingen van toetsingen op afstand door de bevoegde autoriteit, andere relevante bevoegde autoriteiten, prudentiële toezichthouders of andere relevante toezichthoudende autoriteiten, met inbegrip van AML/CFT-autoriteiten in derde landen.
 - b) de toereikendheid van de door een te beoordelen subject genomen risicobeperkende maatregelen, en met name informatie met betrekking tot:
 - i) de kwaliteit van interne-governanceregelingen en -structuren, waaronder de toereikendheid en effectiviteit van interne-audit- en nalevingsfuncties, de rapportagelijnen, de mate waarin de eisen van de AML/CFT-wet- en regelgeving worden nageleefd, en de doeltreffendheid van de AML/CFT-beleidslijnen en -procedures voor zover deze reeds bekend zijn;
 - ii) de heersende “bedrijfscultuur”, met name de “nalevingscultuur” en de cultuur van transparantie en vertrouwen in de betrekkingen met de bevoegde autoriteiten;
 - iii) bevindingen van eerdere in het kader van het toezicht verrichte inspecties door de bevoegde autoriteit, andere relevante bevoegde autoriteiten, prudentiële toezichthouders of andere relevante toezichthoudende autoriteiten, met inbegrip van

¹² EBA-richtsnoeren krachtens artikel 17 en artikel 18, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 betreffende cliëntenonderzoek en de factoren die kredietinstellingen en financiële instellingen in overweging dienen te nemen wanneer zij het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden witwasrisico en risico van terrorismefinanciering beoordelen (“de richtsnoeren inzake ML/TF-risicofactoren”) ([EBA/GL/2021/02](#)).

AML/CFT-autoriteiten in derde landen, die een zekere mate van onderzoek en toetsing ter plaatse vergen;

- iv) mogelijk op te leggen of reeds opgelegde toezichtmaatregelen en sancties met betrekking tot het te beoordelen subject, genomen door de bevoegde autoriteiten, prudentiële toezichthouders of andere relevante toezichthoudende autoriteiten, ook in derde landen;
- v) informatie ontvangen van financiële-inlichtingeneenheden, zoals informatie in verband met meldingen van verdachte transacties.

46. Wanneer de bevoegde autoriteiten van oordeel zijn dat de informatie die via de in de leden 30 en 31 beschreven bronnen is verzameld, niet beschikbaar is of onvoldoende is om een goed inzicht te krijgen in de risico's die verbonden zijn aan het te beoordelen subject, moeten de bevoegde autoriteiten overwegen deze informatie rechtstreeks bij de te beoordelen subjecten te verzamelen.

47. Wanneer informatie voor de individuele risicobeoordeling rechtstreeks bij de te beoordelen subjecten wordt verzameld, dienen de bevoegde autoriteiten ervoor te zorgen dat het soort opgevraagde informatie wordt bepaald door de relevante binnenlandse, buitenlandse en sectorbrede risicofactoren zoals uiteengezet in deze richtsnoeren, met inbegrip van opkomende risico's.

48. De bevoegde autoriteiten moeten overwegen de hoeveelheid en de frequentie van de van de te beoordelen subjecten verzochte informatie aan te passen uitgaande van het risiconiveau dat verbonden is aan de sector of subsector waartoe het te beoordelen subject behoort. Dit betekent dat informatie met betrekking tot de sectoren die aan hogere niveaus van ML/TF-risico's zijn blootgesteld vaker kan worden verzameld dan informatie betreffende sectoren met minder significante risiconiveaus. Bij het bepalen van het bereik en de frequentie van de informatieverzoeken dienen de bevoegde autoriteiten in aanmerking te nemen:

- a) of een deel van de gevraagde informatie voor de bevoegde autoriteit beschikbaar is uit andere bronnen, waaronder prudentiële toezichthouders, om overlapping van informatieverzoeken te voorkomen;
- b) voor welk doel de informatie zal worden gebruikt. Indien de informatie wordt opgevraagd ter beoordeling van de risico's die verbonden zijn aan een te beoordelen subject of de sector door de bevoegde autoriteit, moet de bevoegde autoriteit overwegen de frequentie van de informatieverzoeken af te stemmen op de frequentie waarmee de risicobeoordeling wordt bijgewerkt;
- c) of zich belangrijke veranderingen hebben voorgedaan in het niveau van het ML/TF-risico met betrekking tot het te beoordelen subject of de sector, wat erop kan wijzen dat frequentere verzoeken om informatie nodig zijn.

4.3 Stap 2 – Risicobeoordeling

4.3.1 Algemene overwegingen

49. De bevoegde autoriteiten moeten zich een holistisch beeld vormen van de ML/TF-risicofactoren die zij bij stap 1 hebben geïdentificeerd en die samen de basis zullen vormen voor de individuele risicobeoordeling van het te beoordelen subject en de risicobeoordeling van de sector.
50. Bij het ontwerpen van hun risicobeoordelingsmethode dienen de bevoegde autoriteiten rekening te houden met de wisselwerking tussen sectorale en individuele risicobeoordelingen. De sectorale risicobeoordeling biedt de bevoegde autoriteiten een algemeen beeld van de ML/TF-risico's waaraan te beoordelen subjecten in een bepaalde sector zijn blootgesteld, en de relevantie van individuele risicofactoren voor te beoordelen subjecten in deze sector. De individuele risicobeoordelingen moeten de bevoegde autoriteiten in staat stellen het effect van sectorale risico's op elk van de te beoordelen subjecten te beoordelen en tegelijkertijd moeten die risicobeoordelingen dienen om hun sectorale risicobeoordelingen waar nodig bij te werken en te herzien, onder meer door nieuwe risicofactoren vast te stellen die te beoordelen subjecten in de sector met elkaar gemeen hebben.

4.3.2 Sectorale en subsectorale risicobeoordeling

51. De bevoegde autoriteiten moeten zich een goed beeld vormen van de ML/TF-risico's in elke sector die onder hun toezicht staat, zodat zij de prioriteit van hun toezichtactiviteiten in verschillende sectoren kunnen bepalen en ML/TF-risico's kunnen identificeren die relevant zijn voor een bepaalde sector. De sectorale risicobeoordeling moet de bevoegde autoriteiten de basis verschaffen voor de individuele risicobeoordeling van de te beoordelen subjecten in een specifieke sector door hun inzicht te bieden in de inherente risico's in de sector waaraan de te beoordelen subjecten worden blootgesteld, waarmee de bevoegde autoriteit ook in staat wordt gesteld te beoordelen welke mate van toezicht in de sector nodig is. De bevoegde autoriteiten moeten beslissen of zij over voldoende, betrouwbare informatie over controles in de sector beschikken om de beoordeling van het restrisico te kunnen uitvoeren. Indien deze informatie ontoereikend wordt geacht, dienen de bevoegde autoriteiten te overwegen gebruik te maken van de relevante toezichtinstrumenten waarover zij beschikken om voldoende informatie te verkrijgen, zoals uiteengezet in afdeling 4.4.4.
52. De bevoegde autoriteiten dienen ervoor te zorgen dat de sectorale risicobeoordeling volledig genoeg is en de toezichthouder in staat stelt een totaalbeeld te krijgen van alle relevante risicofactoren en de mate waarin zij van invloed zijn op de te beoordelen subjecten in elke sector.
53. Om de sectorale risicobeoordeling uit te voeren, dienen de bevoegde autoriteiten eerst te bepalen welke sectoren en subsectoren (waar van toepassing) onder hun toezicht staan, zoals beschreven in de paragrafen 38 en 39.
54. Bij de uitvoering van de risicobeoordeling van de sector als geheel of in voorkomend geval van de subsector moeten de bevoegde autoriteiten een beoordeling uitvoeren van de sectorbrede

risicofactoren die zijn geïdentificeerd op basis van stap 1 van het RBS-model. De bevoegde autoriteiten dienen hun beoordeling te baseren op de overeenkomstig afdeling 4.2.6 verzamelde informatie.

55. In het kader van dit proces moeten de bevoegde autoriteiten overwegen een verschillend gewicht toe te kennen aan verschillende risicofactoren, zoals beschreven in de paragrafen 63 en 64 van deze richtsnoeren, om zo de mate van impact van verschillende ML/TF-dreigingen op de specifieke sector tot uitdrukking te brengen.

4.3.3 Individuele risicobeoordelingen

56. De bevoegde autoriteiten moeten een volledig inzicht verkrijgen in de inherente risico's en, voor zover zij toegang hebben tot voldoende betrouwbare gegevens over de kwaliteit van de AML/CFT-controles van het te beoordelen subject, in de restrisico's waaraan de te beoordelen subjecten zijn blootgesteld. Daartoe dienen zij voor elk van de te beoordelen subjecten afzonderlijke risicobeoordelingen uit te voeren. De bevoegde autoriteiten dienen alle relevante bronnen te gebruiken om de nodige informatie te verzamelen voor de individuele risicobeoordelingen zoals beschreven in de paragrafen 44 tot en met 48.

57. Om een volledig inzicht te verkrijgen in de risico's die verbonden zijn aan individuele te beoordelen subjecten, moeten de bevoegde autoriteiten een doorlopend proces en een permanente methodologie voor de beoordeling en toetsing van de risico's van de te beoordelen subjecten vaststellen en toepassen. Bij het ontwikkelen van hun risicobeoordelingsprocessen moeten de bevoegde autoriteiten:

- a) zich laten leiden door het resultaat van de risicobeoordeling binnen de sector of subsector waartoe het te beoordelen subject behoort. In wezen zal de bevoegde autoriteit met de sectorale of subsectorale risicobeoordeling reeds de belangrijkste inherente risico's hebben vastgesteld waaraan individuele te beoordelen subjecten binnen een bepaalde sector of subsector zijn blootgesteld;
- b) bepalen hoe zij de relevante inherente risicofactoren zullen beoordelen die zijn vastgesteld in stap 1 van het RBS-model en die van invloed zijn op het te beoordelen subject;
- c) de nodige informatie verzamelen die hen in staat stelt inzicht te krijgen in de blootstelling van het te beoordelen subject aan risico's die verband houden met klanten, producten, diensten en distributiekkanalen en aan geografische risico's. Dit betekent dat de bevoegde autoriteiten moeten nagaan of dezelfde informatie vereist is voor alle te beoordelen subjecten. Wanneer informatie wordt verzameld bij de te beoordelen subjecten, moeten de bevoegde autoriteiten het deel over "kwaliteitsborging" in deze richtsnoeren in aanmerking nemen voor wat betreft de aanvullende waarborgen waarvoor moet worden gezorgd.

58. Indien de bevoegde autoriteiten op basis van de in paragraaf 45, onder b), van deze richtsnoeren bedoelde informatie een toereikend en voldoende betrouwbaar beeld hebben gekregen van de risicobeperkende maatregelen die door de te beoordelen subjecten zijn

genomen, dienen zij de beoordeling van het restrisico met betrekking tot die te beoordelen subjecten uit te voeren. Indien die informatie echter niet beschikbaar, niet betrouwbaar of onvoldoende volledig is, dienen de bevoegde autoriteiten in plaats daarvan gebruik te maken van de inherente risicobeoordeling met betrekking tot die te beoordelen subjecten.

59. Bij de beoordeling van de restrisicofactoren dienen de bevoegde autoriteiten de nodige stappen te nemen om te beoordelen in hoeverre de AML/CFT-systemen en -controles die het te beoordelen subject heeft ingevoerd toereikend zijn om de inherente risico's waaraan het is blootgesteld doeltreffend te beperken. Als onderdeel hiervan moeten de bevoegde autoriteiten ten minste het volgende beoordelen:
- a) of de in artikel 8, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 genoemde AML/CFT-systemen en -controles zijn ingevoerd en worden toegepast. Deze controles moeten volledig genoeg zijn en in verhouding staan tot de ML/TF-risico's;
 - b) dat de algemene governanceregelingen en risicobeheerprocessen, met inbegrip van de algemene risicocultuur, adequaat en doeltreffend zijn.
60. De bevoegde autoriteiten moeten bepalen hoe zij hun professionele oordeel bij hun risicobeoordelingen toepassen. Afdeling 4.4.4 bepaalt in dat verband dat de handleiding voor AML/CFT-toezicht de bevoegde autoriteiten de mogelijkheid moet bieden de toezichtinstrumenten en hun professionele oordeel in onderlinge samenhang toe te passen.

4.3.4 Beoordeling van de ML/TF-risico's op groepsniveau

61. De bevoegde autoriteiten die als hoofdtoezichthouder optreden overeenkomstig de definitieve richtsnoeren voor de ETA's betreffende samenwerking en informatie-uitwisseling voor de toepassing van Richtlijn (EU) 2015/849¹³, moeten een holistische visie ontwikkelen op de ML/TF-risico's waaraan te beoordelen subjecten die deel uitmaken van een groep zijn blootgesteld. Dit betekent dat deze bevoegde autoriteiten een risicoprofiel moeten ontwikkelen van het te beoordelen subject onder hun toezicht, rekening houdend met alle relevante binnenlandse en buitenlandse risicofactoren. Zij moeten bijzondere aandacht besteden aan de risico's die verbonden zijn aan de grensoverschrijdende activiteiten van een te beoordelen subject en aan de bedrijfsactiviteiten van delen van hun groep in andere landen, die van invloed kunnen zijn op het algemene risicoprofiel van het te beoordelen subject. Meer specifiek moet de risicobeoordeling ten minste de risico's weerspiegelen die voortvloeien uit de blootstelling van het te beoordelen subject aan landen:
- a) die door de Commissie zijn aangemerkt als een land dat strategische tekortkomingen in zijn AML/CFT-regelgeving vertoont, overeenkomstig artikel 9 van Richtlijn (EU) 2015/849;
 - b) waar de nationale wetgeving de toepassing verbiedt van beleid en procedures op groepsniveau en meer bepaald sprake is van situaties waarin Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/758 van de Commissie moet worden toegepast;
 - c) die volgens geloofwaardige en betrouwbare bronnen¹⁴ blootstaan aan hoge niveaus van corruptie of andere basisdelicten voor witwassen;
 - d) landen of gebieden waarvan bekend is dat er terroristische organisaties actief zijn of die onderworpen zijn geweest aan financiële sancties, embargo's of maatregelen die verband houden met terrorisme, financiering van terrorisme of proliferatie, en zijn ingesteld door bijvoorbeeld de Verenigde Naties of de Europese Unie;
 - e) waar volgens informatie uit meer dan één geloofwaardige en betrouwbare bron ernstige zorgen bestaan over de doeltreffendheid en de kwaliteit van de AML/CFT-controles in het rechtsgebied, met inbegrip van informatie over de kwaliteit en doeltreffendheid van de handhaving van de regelgeving en het toezicht. Geloofwaardige en betrouwbare bronnen kunnen in dit verband bestaan uit wederzijdse evaluatieverslagen van de Financiële-actiegroep (FATF) of met FATF vergelijkbare regionale organen, de FATF-lijst van rechtsgebieden met een hoog risico en niet-coöperatieve rechtsgebieden, beoordelingen van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en rapporten van het Financial Sector Assessment Programme (FSAP).
62. Bij het opstellen van de risicobeoordeling van de te beoordelen subjecten die deel uitmaken van een groep moeten bevoegde autoriteiten die als hoofdtoezichthouder optreden, samenwerken en relevante informatie uitwisselen met andere bevoegde autoriteiten die

¹³ (JC/2019/81).

¹⁴ Volgens de EBA-richtsnoeren krachtens artikel 17 en 18, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 kan de geloofwaardigheid van beschuldigingen onder meer worden bepaald op basis van de kwaliteit en onafhankelijkheid van de bron van de gegevens en hardnekkigheid van de melding van de beschuldigingen.

verantwoordelijk zijn voor het AML/CFT-toezicht op delen van de groep. In het geval van grensoverschrijdende groepen waarvoor een AML/CFT-college is ingesteld, dient de hoofdtoezichthouder gebruik te maken van de in het college uitgewisselde informatie om de nodige informatie voor de risicobeoordeling te verzamelen. De noodzakelijke informatie dient, voor wat betreft de bijkantoren of dochterondernemingen van te beoordelen subjecten, ten minste informatie te bevatten over:

- a) het ML/TF-risicoprofiel van bijkantoren of dochterondernemingen zoals beoordeeld door de relevante bevoegde autoriteiten in die rechtsgebieden;
 - b) het ML/TF-risicoprofiel van de sector met bijkantoren of dochterondernemingen zoals beoordeeld door de relevante autoriteiten in die rechtsgebieden;
 - c) bevindingen op basis van beoordelingen door de bevoegde autoriteiten van de kwaliteit van de bestaande controles in bijkantoren of dochterondernemingen van te beoordelen subjecten;
 - d) ernstige inbreuken of materiële tekortkomingen bij bijkantoren of dochterondernemingen die door de relevante bevoegde autoriteiten in hun rechtsgebied zijn vastgesteld;
 - e) alle toezichtmaatregelen en sancties die door de relevante bevoegde autoriteiten in hun rechtsgebied aan bijkantoren of dochterondernemingen zijn opgelegd.
63. Bij de beoordeling of te beoordelen subjecten bij hun bijkantoren en dochterondernemingen daadwerkelijk beleid en procedures op groepsniveau hebben toegepast, dienen de bevoegde autoriteiten die als hoofdtoezichthouder optreden zich met betrekking tot deze te beoordelen subjecten te baseren op de risicobeoordeling beschreven in de paragrafen 57 en 58 van deze richtsnoeren, en met name op de beoordeling van de geografische risico's waaraan bijkantoren en dochterondernemingen van te beoordelen subjecten zijn blootgesteld.

4.3.5 Weging van risicofactoren

64. De bevoegde autoriteiten dienen de risicofactoren voor de in stap 1 van het RBS-model genoemde sectoren en te beoordelen subjecten een bepaald gewicht toe te kennen, dat overeenkomt met het relatieve belang ervan. In dit verband zijn er een aantal overwegingen die de bevoegde autoriteiten in aanmerking moeten nemen:
- a) Bij het toekennen van een gewicht aan inherente risicofactoren dienen de bevoegde autoriteiten een geïnformeerd oordeel te vellen over de relevantie van verschillende factoren met betrekking tot een sector, subsector of individueel te beoordelen subject. Met betrekking tot individuele te beoordelen subjecten moeten de bevoegde autoriteiten rekening houden met hun sectorale of subsectorale risicobeoordeling.
 - b) Het gewicht dat aan afzonderlijke risicofactoren wordt gegeven, kan per sector, subsector of te beoordelen subject verschillen, maar de bevoegde autoriteiten moeten soortgelijke factoren voor soortgelijke sectoren, subsectoren of te beoordelen subjecten hanteren.
 - c) De weging van risico's mag niet tot een situatie leiden waarin een sector, subsector of te

beoordelen subject niet kan worden ingedeeld als een significant of zeer significant risico of waarin alle sectoren, subsectoren of te beoordelen subjecten in dezelfde risicocategorie vallen.

- d) De weging mag niet al te sterk door één enkele risicofactor worden beïnvloed en er moet voldoende rekening worden gehouden met factoren die volgens Richtlijn (EU) 2015/849 of nationale wetgeving altijd een significant of groot ML/TF-risico vormen. Bij het wegen van risicofactoren moeten de bevoegde autoriteiten ervoor zorgen dat één risicofactor de balans van de totale gewichtsverdeling niet zodanig beïnvloedt dat dit leidt tot een onevenredige en onredelijke beoordeling.

65. Indien de bevoegde autoriteiten gebruikmaken van geautomatiseerde IT-systemen om risicototaalscores toe te wijzen aan te beoordelen subjecten, en met name in gevallen waarin zij deze systemen niet intern hebben ontwikkeld maar van een externe aanbieder hebben gekocht of anderszins gebruik hebben gemaakt van externe input, dienen zij inzicht te krijgen in de werking van deze systemen en de wijze waarop zij risicofactoren combineren of wegen om tot een risicototaalscore te komen. De bevoegde autoriteiten moeten zich er altijd van vergewissen dat de toegekende scores overeenkomen met hun analyse van het ML/TF-risico verbonden aan het te beoordelen subject.

4.3.6 Risicoprofielen en -categorieën

66. De beoordeling van het inherente risiconiveau en het effect van de risicobeperkende factoren op het inherente risiconiveau moet leiden tot de toekenning van een risicoscore, voor zover van toepassing, voor de sector, de subsector en het te beoordelen subject, die de vergelijking tussen te beoordelen subjecten gemakkelijker maakt en als onderbouwing dient voor de in stap 3 te nemen maatregelen.

67. De bevoegde autoriteiten dienen ervoor te zorgen dat de beoordeling van risicobeperkende maatregelen bij het te beoordelen subject en in de sector of subsector gebaseerd is op betrouwbare informatie, zoals de in paragraaf 45, onder b), bedoelde informatie. Bij gebrek aan dergelijke informatie moeten de bevoegde autoriteiten nagaan of het meewegen van risicobeperkende factoren gerechtvaardigd is en of, als gevolg van de toekenning van scores aan risicobeperkende factoren, de definitieve ML/TF-risicoscore van het te beoordelen subject niet wordt vertekend.

68. Indien de bevoegde autoriteiten slechts over beperkte of niet-geverifieerde informatie over risicobeperkende maatregelen bij het te beoordelen subject of in de sector en subsector beschikken, moeten zij deze te beoordelen subjecten, sectoren en subsectoren indelen op basis van hun inherente risicoprofiel en de restrisicoscore pas toekennen wanneer er relevante informatie beschikbaar komt.

69. De bevoegde autoriteiten dienen de resultaten van de algehele risicobeoordeling van het te beoordelen subject of de sector/subsector te valideren op basis van hun professionele oordeel en corrigeren deze indien nodig.

70. De bevoegde autoriteiten dienen te beslissen wat de beste manier is om de risicoprofielen van te beoordelen subjecten, sectoren en subsectoren in categorieën in te delen. Om convergentie te bewerkstelligen en de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen verschillende bevoegde autoriteiten te vergemakkelijken, moeten de bevoegde autoriteiten overwegen om te beoordelen subjecten, sectoren en subsectoren als “zeer significant”, “significant”, “gematigd significant” en “minder significant” in te delen overeenkomstig de risicobeoordelingsprocedures voor witwassen en terrorismefinanciering van de EBA.
71. De bevoegde autoriteiten moeten ervoor zorgen dat hun risicobeoordelingsprocedures hen in staat stellen een onderscheid te maken tussen inherente en restrisico's. Bij het indelen van het inherente risico dat verbonden is aan te beoordelen subjecten, sectoren of subsectoren dienen de bevoegde autoriteiten de volgende risicocategorieën in aanmerking te nemen:
- a) minder significant risico, wanneer het zeer onwaarschijnlijk is dat het te beoordelen subject, de sector of de subsector op grote schaal zal worden misbruikt voor ML/TF-doeleinden;
 - b) gematigd significant risico, wanneer het onwaarschijnlijk is dat het te beoordelen subject, de sector of de subsector op grote schaal zal worden misbruikt voor ML/TF-doeleinden;
 - c) significant risico, wanneer het te beoordelen subject, de sector of de subsector waarschijnlijk op grote schaal zal worden misbruikt voor ML/TF-doeleinden;
 - d) zeer significant risico, wanneer het zeer waarschijnlijk is dat het te beoordelen subject, de sector of de subsector op grote schaal zal worden misbruikt voor ML/TF-doeleinden.
72. Bij het indelen van het restrisico dat verbonden is aan te beoordelen subjecten, sectoren of subsectoren moeten de bevoegde autoriteiten rekening houden met het effect dat risicobeperkende maatregelen kunnen hebben op het inherente risico dat verbonden is aan te beoordelen subjecten, sectoren en subsectoren. De bevoegde autoriteiten moeten de vier risicocategorieën toepassen om het restrisico als volgt in te delen:
- a) minder significant risico, wanneer het inherente risico minder significant is en het risicoprofiel niet door risicobeperkende maatregelen wordt beïnvloed, of wanneer het inherente risico gematigd significant of significant is, maar doeltreffend wordt beperkt door AML/CFT-systemen en -controles;
 - b) gematigd significant risico, wanneer het inherente risico gematigd significant is en het risicoprofiel niet door risicobeperkende maatregelen wordt beïnvloed, of wanneer het inherente risico significant of zeer significant is, maar doeltreffend wordt beperkt door AML/CFT-systemen en -controles;
 - c) significant risico, wanneer de inherente risicoblootstelling significant is en het risicoprofiel niet door risicobeperkende maatregelen wordt beïnvloed, of wanneer het inherente risico zeer significant is maar doeltreffend wordt beperkt door AML/CFT-systemen en -controles;
 - d) zeer significant risico, wanneer het inherente risico zeer significant is en het risicoprofiel,

ongeacht de risicobeperkende maatregelen, niet door risicobeperkende maatregelen wordt beïnvloed, of wanneer het inherente risico zeer significant is en niet doeltreffend wordt beperkt ten gevolge van systemische tekortkomingen in de AML/CFT-systemen en controles bij het te beoordelen subject of bij de meeste te beoordelen subjecten in de sector.

73. Indien de bevoegde autoriteiten besluiten de in de paragrafen 69, 70 en 71 beschreven risico-indeling niet toe te passen, moeten zij in staat zijn om hun risicocategorieën om te zetten in overeenstemming met de in deze richtsnoeren aanbevolen risicocategorieën. De bevoegde autoriteiten moeten een conservatieve benadering hanteren bij het omzetten van de risicocategorieën zoals beschreven in de bijlage bij deze richtsnoeren.
74. De bevoegde autoriteiten moeten zich ervan bewust zijn dat de indeling van te beoordelen subjecten met het oog op het ML/TF-risico kan afwijken van de categorieën die voor dezelfde te beoordelen subjecten worden gehanteerd met het oog op een breder gedragsrisico of prudentieel risico.
75. Wanneer een bevoegde autoriteit een geautomatiseerd IT-systeem gebruikt om het risicoprofiel of de risicoscore van een individueel te beoordelen subject te bepalen, moet zij rekening houden met situaties waarin zij de geautomatiseerde scores mogelijk moet aanpassen op basis van haar professionele oordeel, in aanvulling op het in stap 4 van het RBS-model beschreven toetsingsproces. De bevoegde autoriteiten kunnen besluiten hun professionele oordeel toe te passen indien er informatie is die erop wijst dat de algehele risicoclassificatie geen goede weergave van de werkelijkheid biedt, waaronder informatie van financiële-inlichtingeneenheden, uit de media, van andere toezichthouders of afkomstig van inspecties ter plaatse of op afstand. De redenen voor dergelijke wijzigingen in het risicoprofiel of de risicoscore dienen door de bevoegde autoriteit duidelijk te worden gedocumenteerd.

4.4 Stap 3 – Toezicht

4.4.1 Algemene bepalingen

76. De bevoegde autoriteiten moeten ervoor zorgen dat te beoordelen subjecten die aan significante en zeer significante ML/TF-risico's zijn blootgesteld, aan frequentere en ingrijpendere controles worden onderworpen dan subjecten die aan gematigd of minder significante risico's zijn blootgesteld. De bevoegde autoriteiten dienen hun aanpak van het toezicht hierop af te stemmen door een of meer van de volgende aspecten aan te passen:
 - a) de aard van het toezicht, door de verhouding tussen instrumenten voor toezicht op afstand en toezicht ter plaatse aan te passen;
 - b) de focus van het toezicht, door zich te richten op het algemene AML/CFT-kader dat te beoordelen subjecten toepassen of door zich te richten op het beheer van specifieke ML/TF-risico's, waaronder risico's verbonden aan bepaalde producten of diensten, of op specifieke aspecten van de AML/CFT-processen, zoals klantidentificatie, risicobeoordeling, continue monitoring en rapportage;

- c) de frequentie van het toezicht, door ervoor te zorgen dat er vaker toezicht wordt gehouden op te beoordelen subjecten die aan meer significante ML/TF-risico's zijn blootgesteld dan te beoordelen subjecten die aan minder significante risico's zijn blootgesteld; en
- d) de intensiteit en de indringendheid van het toezicht, door afhankelijk van het risico de mate te bepalen waarin ter plaatse klantenbestanden worden getoetst, transacties steekproefsgewijs worden gecontroleerd en verdachte transacties worden gemeld. De bevoegde autoriteiten moeten zich ervan bewust zijn dat toetsing die uitsluitend plaatsvindt op basis van een beoordeling van het beleid en de procedures, en niet op de uitvoering daarvan, in situaties waarin het te beoordelen subject is blootgesteld aan een meer significant ML/TF-risico vermoedelijk niet voldoende is.

4.4.2 Toezichtstrategie

77. De bevoegde autoriteiten moeten een langetermijnstrategie voor AML/CFT-toezicht vaststellen en uitvoeren waarin zij bepalen hoe zij de ML/TF-risico's die zij in alle sectoren en eventuele subsectoren onder hun toezicht hebben vastgesteld, zullen beperken. De strategie moet gebaseerd zijn op de sectorbrede risicobeoordeling die door de bevoegde autoriteiten overeenkomstig richtsnoer 4.3 wordt uitgevoerd.

78. In de strategie moeten de bevoegde autoriteiten duidelijke doelstellingen vaststellen voor hun aanpak van het AML/CFT-toezicht en aangeven hoe deze doelstellingen binnen een bepaalde termijn en met de beschikbare middelen zullen worden verwezenlijkt. Als onderdeel hiervan moeten zij in hun toezichtstrategie:

- a) toelichten hoe zij te werk zullen gaan bij het beperken van de bestaande ML/TF-risico's die zijn vastgesteld in de sectoren en subsectoren die onder hun toezicht staan;
- b) toelichten hoe zij ervoor zullen zorgen dat voor alle sectoren en subsectoren, waaronder die welke lagere ML/TF-risico's vertonen, een adequaat toezicht en adequate monitoring worden toegepast die in verhouding staan tot het ML/TF-risico. Met name moet worden aangegeven hoe zij ervoor zullen zorgen dat sectoren met meer significante ML/TF-risico's onderworpen worden aan uitgebreider toezicht;
- c) het soort toezichtinstrumenten beschrijven dat de bevoegde autoriteiten zullen gebruiken om de in afdeling 4.4.4 van deze richtsnoeren beschreven soorten risico's aan te pakken;
- d) de cycli van inspecties en toetsingen vaststellen waaraan te beoordelen subjecten in elke risicocategorie in het kader van het toezicht zullen worden onderworpen, en het soort toezichtinstrumenten bepalen dat tijdens elke cyclus van toepassing is;
- e) bepalen welke toezichtmiddelen nodig zijn om de toezichtstrategie uit te voeren en ervoor zorgen dat daarvoor voldoende middelen beschikbaar zijn;
- f) uiteenzetten hoe de bevoegde autoriteiten opkomende risico's doeltreffend zullen aanpakken wanneer deze zich voordoen, op zodanige wijze dat de strategie als geheel niet negatief wordt beïnvloed.

4.4.3 AML/CFT-toezichtsplanning

79. De bevoegde autoriteiten dienen voor alle te beoordelen subjecten een toezichtsplan vast te stellen en in te voeren, waarin uiteen wordt gezet hoe hun toezichtstrategie in de praktijk zal worden uitgevoerd. De bevoegde autoriteiten dienen te bepalen welke periode door hun toezichtsplan wordt bestreken (bijvoorbeeld een jaarlijks of tweejaarlijks toezichtsplan), rekening houdend met eventuele bredere organisatorische beperkingen.
80. De bevoegde autoriteiten dienen alle toezichtsplannen die betrekking hebben op de door de toezichtstrategie bestreken periode op elkaar af te stemmen om ervoor te zorgen dat deze plannen op elkaar aansluiten en gezamenlijk bijdragen aan de uitvoering van de toezichtstrategie. Dit betekent dat wanneer de toezichtstrategie voor een periode van vijf jaar is vastgesteld, maar de toezichtsplannen jaarlijks worden opgesteld, de bevoegde autoriteiten ervoor moeten zorgen dat alle jaarplannen samen over de periode van vijf jaar aan de strategie voldoen.
81. In het toezichtsplan dienen de bevoegde autoriteiten duidelijk aan te geven welke toezichtinstrumenten zij op te beoordelen subjecten zullen toepassen om hun doelstellingen volgens de strategie te verwezenlijken. De bevoegde autoriteiten dienen risicobeoordelingen van individuele te beoordelen subjecten te gebruiken om hun keuze van toezichtinstrumenten voor een specifiek te beoordelen subject nauwkeurig af te stemmen op de risico's die specifiek zijn voor het te beoordelen subject.
82. De bevoegde autoriteiten dienen in het plan aan te geven hoe zij toezichtmiddelen voor te beoordelen subjecten zullen toewijzen op een wijze die in verhouding staat tot de overeenkomstig richtsnoer 4.3 ontwikkelde risicoprofielen van de te beoordelen subjecten.
83. De bevoegde autoriteiten dienen te beseffen dat te beoordelen subjecten die aan significante of zeer significante niveaus van ML/TF-risico zijn blootgesteld, niet per definitie systeemrelevant zijn. Daarom moeten de bevoegde autoriteiten, wanneer zij beslissen over de meest geschikte instrumenten voor toezicht op AML/CFT, rekening houden met hun ML/TF-risicobeoordeling en niet uitgaan van hun prudentiële beoordelingen of beoordelingen van gedragsrisico, indien beschikbaar, noch alleen systeemrelevante te beoordelen subjecten in overweging nemen. De bevoegde autoriteiten moeten zich ervan bewust zijn dat het niet altijd passend is om ten behoeve van het AML/CFT-toezicht conclusies te trekken op basis van het niveau van het prudentieel risico of gedragsrisico.
84. De bevoegde autoriteiten moeten ervoor zorgen dat het AML/CFT-toezichtsplan onafhankelijk is van het plan voor prudentieel toezicht, hoewel er soms sprake kan zijn van overlappingen tussen de te beoordelen subjecten die door de bevoegde autoriteiten en de prudentiële toezichthouders worden geïnspecteerd, en er gezamenlijke of aanvullende toezichtinstrumenten kunnen worden toegepast. De bevoegde autoriteiten moeten er echter voor zorgen dat de doelstellingen van het AML/CFT-toezicht bij de uitvoering van deze maatregelen volledig worden verwezenlijkt.
85. Bij het ontwikkelen van het AML/CFT-toezichtsplan dienen de bevoegde autoriteiten ervoor te zorgen dat zij maatregelen kunnen nemen in onvoorziene gevallen waarin nieuwe risico's

worden vastgesteld tijdens het toezicht ter plaatse of op afstand of op basis van informatie uit andere betrouwbare bronnen, die de bevoegde autoriteiten ertoe nopen tijdig en passend te reageren.

86. Indien de bevoegde autoriteiten zich genoodzaakt zien wijzigingen aan te brengen in het oorspronkelijke AML/CFT-toezichtsplan, bijvoorbeeld door over te schakelen van toezicht op afstand naar toezicht ter plaatse of van thematische toetsingen naar complete inspecties om zich aan te passen aan een nieuwe situatie of om opkomende ML/TF-risico's aan te pakken, moeten zij beschikken over passende interne-governanceregelingen om dergelijke wijzigingen in het toezichtsplan te kunnen verwerken. Al deze wijzigingen dienen door de bevoegde autoriteiten naar behoren te worden gedocumenteerd, waarbij wordt toegelicht hoe en wanneer het toezicht op de te beoordelen subjecten die gevolgen ondervinden van wijzigingen in het plan zal worden uitgevoerd.

4.4.4 Toezichtinstrumenten

87. De bevoegde autoriteiten moeten beseffen dat elk van de te beoordelen subjecten, sectoren en subsectoren aan verschillende niveaus van ML/TF-risico wordt blootgesteld en dat het type en de frequentie van de gebruikte toezichtinstrumenten derhalve van elkaar kunnen verschillen. Met het oog op een efficiënt gebruik van de toezichtmiddelen dienen de bevoegde autoriteiten toezichtinstrumenten te kiezen die naar verwachting een groter effect zullen hebben op de naleving door de te beoordelen subjecten of die in staat stellen een groter deel van een sector te bestrijken. Wanneer de bevoegde autoriteiten een beter beeld willen krijgen van de wijze waarop een sector of bepaalde soorten te beoordelen subjecten omgaan met specifieke ML/TF-risico's, moeten zij overwegen om thematische toetsingen te gebruiken om dit te bereiken.
88. De bevoegde autoriteiten moeten een goed inzicht hebben in alle toezichtinstrumenten waarover zij beschikken om hun toezichtstrategie en -plan uit te voeren. Zij moeten zich een beeld vormen van de voor- en nadelen van elk toezichtinstrument, met inbegrip van de mate van indringendheid en intensiteit die zij met elk toezichtinstrument kunnen bereiken, en nagaan hoe zij het grootst mogelijke aantal toezichtinstrumenten waarover zij beschikken doeltreffend kunnen gebruiken, waaronder volledige of gedeeltelijke inspecties ter plaatse, ad-hocinspecties, thematische inspecties, AML/CFT-informatieverzoeken, vervolgininspecties, toetsingen op afstand, alsook feedback en richtsnoeren voor de sector.
89. De bevoegde autoriteiten dienen de meest doeltreffende toezichtinstrumenten voor te beoordelen subjecten te kiezen, afhankelijk van de specifieke toezichtbehoefte of -doelstelling waaraan zij willen voldoen. Bij de selectie van toezichtinstrumenten dienen de bevoegde autoriteiten hun sectorale en individuele ML/TF-risicobeoordelingen in aanmerking te nemen en tevens rekening te houden met:
- a) het aantal te beoordelen subjecten en sectoren die onder toezicht van de bevoegde autoriteit staan;
 - b) de specifieke kenmerken van verschillende toezichtinstrumenten wanneer deze

afzonderlijk of in combinatie met elkaar worden toegepast;

- c) de middelen die nodig zijn om verschillende toezichtinstrumenten toe te passen;
- d) de tijd die het toezichtinstrument nodig heeft om zijn doel te bereiken en een impact te hebben op de naleving van de AML/CFT-voorschriften door de te beoordelen subjecten.

90. De bevoegde autoriteiten moeten flexibiliteit betrachten bij hun gebruik van toezichtinstrumenten, mede in reactie op nieuwe ML/TF-risico's bij het te beoordelen subject, de sector of de subsector wanneer zich die voordoen. Wanneer bevoegde autoriteiten een nieuw ML/TF-risico vaststellen door middel van AML/CFT-informatieverzoeken, andere toezichtinstrumenten of overige middelen, moeten zij daarom nagaan of een nieuwe en verdergaande beoordeling door middel van een toetsing op afstand of een inspectie ter plaatse noodzakelijk is om te waarborgen dat de systemen en controles van het te beoordelen subject robuust genoeg zijn om het opkomende risico te beperken. Inspecties ter plaatse stellen de bevoegde autoriteiten in staat om:

- a) beter inzicht te krijgen in de algemene aanpak van witwassen en terrorismefinanciering door het te beoordelen subject, met inbegrip van diens praktijken, governance, het gedrag van het personeel en de organisatiecultuur;
- b) mogelijke risico's, de resultaten van toezichtactiviteiten, de problemen waarmee het te beoordelen subject te maken kan krijgen en de manieren om deze op te lossen, te bespreken;
- c) hun verwachtingen op het gebied van toezicht rechtstreeks kenbaar te maken aan de te beoordelen subjecten.

91. De bevoegde autoriteiten moeten overwegen inspecties ter plaatse afzonderlijk of in combinatie met andere toezichtinstrumenten uit te voeren, met name wanneer zij toezicht houden op te beoordelen subjecten die een significant of zeer significant ML/TF-risico vertonen. Deze inspecties omvatten ten minste een toetsing van het AML/CFT-beleid en de procedures van het te beoordelen subject en een beoordeling van de wijze waarop deze in de praktijk worden uitgevoerd, onder meer door middel van gesprekken met essentiële medewerkers, het testen van de systemen die worden gebruikt bij de naleving van de AML/CFT-voorschriften en een evaluatie van de risicobeoordeling en klantendossiers. Op basis van het bereik en de complexiteit van de bedrijfsactiviteiten van de te beoordelen subjecten dienen de bevoegde autoriteiten na te gaan of de inspectie ter plaatse het hele bedrijf van het te beoordelen subject moet omvatten of dat het praktischer is om zich te concentreren op een specifiek bedrijfsonderdeel van het te beoordelen subject. Wanneer de inspectie zich echter beperkt tot een specifiek bedrijfsonderdeel, moeten de bevoegde autoriteiten zich een beeld vormen van de raakpunten tussen de binnen dat bedrijfsonderdeel toegepaste systemen en controles en die welke binnen de organisatie als geheel worden toegepast, en wanneer er tekortkomingen in de systemen en controles van het bedrijfsonderdeel worden vastgesteld, moeten de bevoegde autoriteiten beoordelen of en hoe dit gevolgen kan hebben voor het te beoordelen subject als geheel.

92. Bij het nemen van een besluit over het al dan niet uitvoeren van een volledige inspectie ter plaatse bij het te beoordelen subject, dienen de bevoegde autoriteiten rekening te houden met de volgende factoren:
- a) of er behoefte is aan aanvullende of uitgebreidere informatie over het te beoordelen subject die alleen via elementen ter plaatse kan worden verkregen;
 - b) welk soort informatie nodig is en hoe deze op doeltreffende en volledige wijze kan worden verkregen;
 - c) of uit de resultaten van eerdere inspecties ter plaatse of toetsingen op afstand die zijn uitgevoerd door de bevoegde autoriteit of relevante prudentiële toezichthouders of, indien het te beoordelen subject deel uitmaakt van een groep, door bevoegde autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op andere entiteiten binnen de groep, voor zover beschikbaar, blijkt dat de AML/CFT-voorschriften slecht worden nageleefd of dat er sprake is van een gebrekkige nalevingscultuur bij het te beoordelen subject of binnen de groep, hetgeen gevolgen kan hebben voor het te beoordelen subject;
 - d) of de te beoordelen subjecten eerder hun AML/CFT-verplichtingen niet zijn nagekomen en of zij dit herhaaldelijk niet hebben gedaan;
 - e) in voorkomend geval, welke vorm van follow-up eerder door de bevoegde autoriteit ten aanzien van het te beoordelen subject is toegepast bij het toezicht;
 - f) of de te beoordelen subjecten hebben aangetoond dat zij van plan zijn de tekortkomingen te verhelpen en of zij daartoe deugdelijke maatregelen hebben genomen.
93. De bevoegde autoriteiten moeten overwegen toetsingen op afstand te gebruiken in gevallen waarin een minder ingrijpende aanpak van het toezicht zou kunnen volstaan, of in gevallen waarin te beoordelen subjecten blootgesteld zijn aan een laag ML/TF-risico. Toetsingen op afstand omvatten hoofdzakelijk een op stukken gebaseerde toetsing van de schriftelijke AML/CFT-beleidslijnen en -procedures van het te beoordelen subject en de risicobeoordeling, maar houden geen diepgaande beoordeling in van de doeltreffendheid van de praktische toepassing van deze beleidslijnen en procedures door het te beoordelen subject. Toetsingen op afstand kunnen ook worden gebruikt als een eerste stap naar grondigere toetsingen door middel van inspecties ter plaatse in aanvulling op het onderzoek op afstand, maar ook in combinatie met andere toezichtinstrumenten.
94. In sommige gevallen moeten de bevoegde autoriteiten nagaan of de combinatie van twee of meer instrumenten mogelijk doeltreffender is. Dit is onder meer relevant in situaties waarin de bevoegde autoriteit zich zorgen maakt over de nauwkeurigheid van de informatie die tijdens toetsingen op afstand of in het kader van AML/CFT-informatieverzoeken is ontvangen. In dergelijke omstandigheden kan het noodzakelijk zijn dat de bevoegde autoriteiten deze informatie verifiëren door middel van een inspectie ter plaatse, die doorgaans aspecten omvat als de steekproefsgewijze controle van transacties en klantendossiers, en gesprekken met essentiële medewerkers en leden van het leidinggevend orgaan. De bevoegde autoriteiten moeten waar nodig ad-hocinspecties kunnen uitvoeren die geen deel uitmaken van hun toezichtstrategie en -plan. De noodzaak

van dergelijke inspecties kan voortvloeien uit een specifieke gebeurtenis waardoor de sector/subsector of de te beoordelen subjecten kunnen worden blootgesteld aan een verhoogd ML/TF-risico, significante veranderingen in de ML/TF-risicoblootstelling van de sector/subsector of te beoordelen subjecten, of uit de ontdekking van bepaalde informatie door de bevoegde autoriteit, onder meer door meldingen van klokkenluiders, wijdverbreide openbare aantijgingen van wangedrag, een nieuwe ML/TF-typologie of bevindingen tijdens het toezicht met betrekking tot AML/CFT-systemen en -controles of het algemene kader voor interne controles. Wanneer de bevoegde autoriteit heeft besloten dat een ad-hocinspectie gerechtvaardigd is, moet zij de reikwijdte en de aandachtspunten van de inspectie bepalen, alsook of er elementen ter plaatse onderzocht moeten worden en of er behoefte is aan de betrokkenheid van en samenwerking met andere toezichthouders.

95. Wanneer de bevoegde autoriteiten op afstand met virtuele middelen een inspectie uitvoeren, moeten zij de doeltreffendheid van dit toezichtinstrument beoordelen en nagaan of het onderzoek bij het te beoordelen subject voldoet aan de voorwaarden voor een inspectie ter plaatse en in verhouding staat tot het ML/TF-risico dat het te beoordelen subject vertoont. De bevoegde autoriteiten moeten nagaan of een inspectie ter plaatse geschikt is voor het toezicht op te beoordelen subjecten die een significant of zeer significant ML/TF-risico vertonen en in gevallen waarin de bevoegde autoriteiten een grondig inzicht willen krijgen in de AML/CFT-systemen en het algemene controlekader bij het te beoordelen subject.
96. De bevoegde autoriteiten dienen het meest doeltreffende toezichtinstrument te kiezen om ervoor te zorgen dat beleid en procedures op groepsniveau effectief worden uitgevoerd door te beoordelen subjecten die deel uitmaken van een groep, op basis van vergelijkbare overwegingen als die van toepassing zijn op individuele te beoordelen subjecten, zoals hierboven beschreven. Indien een groep grensoverschrijdend opereert, dient de hoofdtoezichthouder¹⁵ samen te werken met andere bevoegde autoriteiten die betrokken zijn bij het toezicht op te beoordelen subjecten binnen de groep, hetzij via AML/CFT-colleges, voor zover deze bestaan, of via andere kanalen en samenwerkingsmechanismen, waaronder die welke in de EBA-richtsnoeren inzake samenwerking beschreven staan.¹⁶ Deze samenwerking kan onder meer bestaan uit:
- a) de wederzijdse bijstand zoals beschreven in richtsnoer 9 van de richtsnoeren voor AML/CFT-colleges;
 - b) het maken van afspraken met andere bevoegde autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op andere te beoordelen subjecten binnen de groep over de toepassing van een bepaald toezichtinstrument of een bepaalde toezichtmaatregel. Dit kan inhouden dat samen met andere bevoegde autoriteiten een inspectie of een toetsing wordt uitgevoerd of dat de focus van een toezichtinstrument gezamenlijk wordt aangepast om risico's die

¹⁵ De hoofdtoezichthouder wordt vastgesteld overeenkomstig de definitieve richtsnoeren voor ETA's (JC/2019/81) betreffende samenwerking en informatie-uitwisseling voor de toepassing van Richtlijn (EU) 2015/849 tussen bevoegde autoriteiten die toezicht houden op kredietinstellingen en financiële instellingen ("de richtsnoeren voor AML/CFT-colleges"). In het algemeen is de hoofdtoezichthouder een bevoegde autoriteit die verantwoordelijk is voor het AML/CFT-toezicht in de lidstaat waar het hoofdkantoor van de groep is gevestigd.

¹⁶ [EBA-richtsnoeren voor samenwerking en informatie-uitwisseling tussen prudentiële toezichthouders, AML/CFT-toezichthouders en financiële-inlichtingeneenheden overeenkomstig artikel 117, lid 6, van Richtlijn 2013/36/EU, december 2021.](#)

zich in de hele groep voordoen doeltreffender te beperken;

- c) informatie-uitwisseling over de ML/TF-risicobeoordeling van het te beoordelen subject of de sector, indien van toepassing;
- d) informatie-uitwisseling over geplande toezichtinspecties of -toetsingen en vervolgens over de relevante bevindingen daarvan;
- e) informatie-uitwisseling over tekortkomingen of inbreuken die door andere bevoegde autoriteiten zijn vastgesteld.

97. De bevoegde autoriteiten dienen een holistische benadering te hanteren bij alle toezichtinstrumenten die zij toepassen. Zij moeten de uitvoering en de doeltreffendheid ervan monitoren en waar nodig aanpassingen doorvoeren.

4.4.5 Toezichtpraktijken en de toezichtshandleiding

98. Om aan hun verplichtingen uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/849 te voldoen, moeten de bevoegde autoriteiten ervoor zorgen dat te beoordelen subjecten over robuuste AML/CFT-systemen en -controles beschikken en dat deze systemen en controles doeltreffend genoeg zijn om witwassen en terrorismefinanciering te voorkomen en op te sporen. De stappen die de bevoegde autoriteiten ondernemen om de AML/CFT-systemen en -controles van het te beoordelen subject te beoordelen, moeten worden uiteengezet in een specifieke AML/CFT-toezichtshandleiding. Dit stelt de bevoegde autoriteiten in staat te waarborgen dat de toezichtinstrumenten en het professionele oordeel op consistente wijze worden toegepast. Bij het opstellen van de handleiding dienen de bevoegde autoriteiten ervoor te zorgen dat hierin alle activiteiten die de betrokken toezichthouders moeten ondernemen om het toezicht doeltreffend uit te oefenen voldoende gedetailleerd worden beschreven, maar zij moet toezichthouders ook voldoende flexibiliteit bieden om hun deskundig oordeel te kunnen toepassen en waar nodig de aanpak van het toezicht aan te passen.

99. De bevoegde autoriteiten dienen ervoor te zorgen dat te beoordelen subjecten in voorkomend geval overeenkomstig artikel 8, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 nalevingsfunctionarissen op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering aanstellen. De bevoegde autoriteiten dienen ook risicogerichte stappen te nemen om na te gaan of de door een te beoordelen subject aangewezen nalevingsfunctionaris over de nodige integriteit, deskundigheid en kennis beschikt om zijn taken doeltreffend te vervullen¹⁷. Deze kunnen onder meer bestaan uit een vergadering met de AML/CFT-nalevingsfunctionaris of een verzoek aan het te beoordelen subject om een overzicht te geven van de professionele deskundigheid van de nalevingsfunctionaris en alle andere informatie die door de bevoegde autoriteit relevant wordt geacht. De bevoegde autoriteiten moeten overwegen een dergelijke beoordeling uit te voeren als onderdeel van hun toezichtactiviteiten, bijvoorbeeld tijdens inspecties ter plaatse of toetsingen op afstand, dan wel als een op zichzelf staande beoordeling.

¹⁷ [Raadplegingsdocument](#) over ontwerp-richtsnoeren inzake beleidslijnen en procedures betreffende het nalevingsbeheer en de rol en taken van de AML/CFT-nalevingsfunctionaris uit hoofde van artikel 8 en hoofdstuk VI van Richtlijn (EU) 2015/849.

100. Indien de bevoegde autoriteit naar aanleiding van de in paragraaf 99 beschreven controles vreest dat de AML/CFT-nalevingsfunctionaris mogelijk niet geschikt is, dient de bevoegde autoriteit de betrokken prudentiële toezichthouder¹⁸ van haar zorgen in kennis te stellen en alle informatie te delen die aanleiding heeft gegeven tot deze bezorgdheid proactief met de prudentiële toezichthouders. Bovendien:

- a) indien de beoordeling van de geschiktheid van de AML/CFT-nalevingsfunctionaris niet onder de bevoegdheid van een prudentiële toezichthouder valt, dienen de bevoegde autoriteiten de nodige maatregelen te nemen om het probleem onverwijld op te lossen, bijvoorbeeld door de AML/CFT-nalevingsfunctionaris te verzoeken om een aanvullende opleiding te volgen of zijn of haar beroepskwalificaties te verbeteren, te verzoeken om verbeterd beheer of aanpassing van de rol van de AML/CFT-nalevingsfunctionaris, of te verzoeken om vervanging van de nalevingsfunctionaris of benoeming van een extra nalevingsfunctionaris;
- b) indien de prudentiële toezichthouders bevoegd zijn om de geschiktheid van de AML/CFT-nalevingsfunctionaris te beoordelen¹⁹, dienen de bevoegde autoriteiten met de prudentiële toezichthouders samen te werken tijdens de initiële beoordeling, alsook bij de eventuele herbeoordeling van de geschiktheid door prudentiële toezichthouders²⁰. De bevoegde autoriteiten dienen alle relevante informatie te delen die van invloed kan zijn op de beoordeling of herbeoordeling van de geschiktheid van de AML/CFT-nalevingsfunctionaris met de betrokken prudentiële toezichthouders, met inbegrip van de door hen aanbevolen maatregelen, zoals hierboven beschreven onder punt a), die vanuit het oogpunt van het AML/CFT-toezicht kunnen worden genomen om de problemen te beperken.

101. In de toezichtshandleiding dienen de bevoegde autoriteiten aan te geven welke stappen toezichthouders moeten nemen wanneer zij verschillende toezichtinstrumenten toepassen. In de handleiding moeten ten minste de volgende aspecten worden omschreven:

- a) het proces en de methodologie die de bevoegde autoriteiten volgen bij de beoordeling van de ML/TF-risico's verbonden aan de te beoordelen subjecten en sectoren/subsectoren. De bevoegde autoriteiten moeten ook de procedure toelichten die toezichthouders volgen wanneer zij de risicoscore van het te beoordelen subject op basis van hun professionele oordeel willen aanpassen;
- b) de mogelijke gevallen waarin toezichthouders verplicht zijn samen te werken met andere belanghebbenden, zoals beschreven in afdeling 1.4.1 van deze richtsnoeren, en daarbij uitleggen hoe deze samenwerking in de praktijk moet verlopen;

¹⁸ Met name overeenkomstig paragraaf 19 van de verwachte EBA-richtsnoeren voor samenwerking en informatie-uitwisseling tussen prudentiële toezichthouders, AML/CFT-toezichthouders en financiële-inlichtingeneenheden, overeenkomstig Richtlijn 2013/36/EU.

¹⁹ Gemeenschappelijke ESMA- en EBA-richtsnoeren voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie overeenkomstig Richtlijn 2013/36/EU en Richtlijn 2014/65/EU ([EBA/GL/2021/06](#)).

²⁰ Mede zoals uiteengezet in afdelingen 6.1 en 6.3 van de verwachte EBA-richtsnoeren voor samenwerking en informatie-uitwisseling tussen prudentiële toezichthouders, AML/CFT-toezichthouders en financiële-inlichtingeneenheden, overeenkomstig Richtlijn 2013/36/EU.

- c) de procedure die toezichthouders moeten volgen bij de uitvoering van elk toezichtinstrument, met een uitleg over welke elementen moeten worden getoetst. De bevoegde autoriteiten moeten de belangrijkste verschillen tussen de verschillende toezichtinstrumenten waarover zij beschikken duidelijk uiteenzetten. Dit betekent dat de bevoegde autoriteiten ten minste duidelijk moeten maken in hoeverre van toezichthouders wordt verwacht dat zij bij de te beoordelen subjecten de volgende aspecten toetsen:
- i) de toereikendheid van de relevante beleidslijnen en procedures en de vraag of deze verband houden met de bedrijfsbrede risicobeoordeling;
 - ii) of de benodigde procedures zijn ingevoerd en naar verwachting functioneren;
 - iii) de toereikendheid en volledigheid van de bedrijfsbrede risicobeoordeling en in hoeverre deze de algemene AML/CFT-aanpak bepaalt;
 - iv) de toereikendheid van de beoordelingen van klantenrisico's en de mate waarin deze het toepasselijke niveau van de klantenonderzoeksvereisten bepalen;
 - v) de toereikendheid van interne-governanceregelingen en interne rapportagelijnen met betrekking tot de naleving van AML/CFT, met inbegrip van de kwaliteit en kwantiteit van de managementinformatie;
 - vi) de geschiktheid van de persoon die de rol van AML/CFT-nalevingsfunctionaris vervult bij het te beoordelen subject als omschreven in artikel 8, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 en de stappen die toezichthouders moeten nemen om deze beoordeling uit te voeren;
- d) wat voor contacten en communicatie de toezichthouder moet onderhouden met het te beoordelen subject voorafgaand aan, tijdens en na de toepassing van een bepaald toezichtinstrument;
- e) indicatieve tijdschema's die door de bevoegde autoriteiten en te beoordelen subjecten in acht moeten worden genomen bij het meedelen van de bevindingen van inspecties of toetsingen;
- f) hoe kan worden beoordeeld of de AML/CFT-systemen en -controles die door te beoordelen subjecten zijn ingevoerd doeltreffend genoeg zijn en in verhouding staan tot de ML/TF-risico's waaraan het te beoordelen subject is blootgesteld. De bevoegde autoriteiten dienen ten minste de belangrijkste gebieden vast te stellen waarop de toezichthouder zich moet richten, waarmee een gebrek aan doeltreffendheid bij het te beoordelen subject kan worden gesignaleerd. Enkele indicatoren die erop kunnen wijzen dat het AML/CFT-kader doeltreffend wordt toegepast, zijn onder meer:
- vii) het personeel bij het te beoordelen subject geeft blijk van een goed inzicht in de parameters die voor de verschillende systemen worden gebruikt en is in staat de redenen voor de resultaten van deze systemen te verklaren;
 - viii) de systemen en processen die worden gebruikt om klanten en transacties te screenen, leveren de verwachte resultaten op, in lijn met andere soortgelijke te beoordelen

subjecten in de betreffende sector;

- ix) de beleidslijnen en procedures om verdachte of ongebruikelijke transacties vast te stellen en te analyseren en deze te rapporteren aan de FIE of andere relevante autoriteiten;
 - x) het personeel van het te beoordelen subject geeft blijk van een goed inzicht in het AML/CFT-beleid en de bijbehorende procedures en de wijze waarop deze in de praktijk worden toegepast;
 - xi) diverse interne en externe verslagen, bijvoorbeeld van interne en externe audits of adviseurs, geven geen aanleiding tot twijfels over de naleving van de AML/CFT-voorschriften door het te beoordelen subject;
 - xii) alle relevante personeelsleden en hogere leidinggevenden bij het te beoordelen subject krijgen een toereikende en relevante opleiding;
 - xiii) het te beoordelen subject hanteert eerlijke prestatiepremies, met inbegrip van salaris en andere beloningen, die ongepaste arbeidspraktijken of een overeenkomstige cultuur niet direct of indirect in de hand werken;
 - xiv) toereikende en gepaste managementrapportages op alle managementniveaus;
 - xv) er zijn adequate governanceregelingen ingevoerd die een duidelijke rol binnen het AML/CFT-kader toekennen aan het hoger management;
 - g) de mate waarin van de toezichthouder verwacht wordt dat hij de robuustheid van de AML/CFT-systemen en -controles, de uitvoering van de AML/CFT-beleidslijnen en -procedures en de doeltreffendheid van de bedrijfsbrede risicobeoordeling op de proef stelt;
 - h) voorbeelden van het soort situaties waarin toezichthouders geacht worden hun professionele oordeel toe te passen;
 - i) wanneer een toezichtinstrument steekproeven van klantendossiers of transacties omvat, moet in de handleiding de steekproefmethode worden toegelicht, met inbegrip van de minimale steekproefgrootte en de criteria voor de selectie van een steekproef;
 - j) de stappen die toezichthouders na de inspectie moeten nemen om ervoor te zorgen dat de bevindingen adequaat worden opgepakt door de beoordeelde subjecten, en voorbeelden van de gevallen waarin een vervolgininspectie noodzakelijk kan zijn, zoals uiteengezet in afdeling 4.4.8 van deze richtsnoeren;
 - k) de governanceregelingen bij de bevoegde autoriteit voor de goedkeuring van de resultaten van inspecties of toetsingen, met inbegrip van het besluitvormingsproces met betrekking tot sancties en administratieve maatregelen.
101. A) Bij de ontwikkeling van hun steekproefbeleid moeten de bevoegde autoriteiten beseffen dat te beoordelen subjecten in veel opzichten verschillen, bijvoorbeeld qua aantallen en soorten producten en diensten en qua aantallen en soorten klanten en transacties. Dit betekent

dat de bevoegde autoriteiten mogelijk hun steekproefmethode moeten afstemmen op een bepaald te beoordelen subject. In dit verband moeten de bevoegde autoriteiten ten minste de volgende criteria in aanmerking nemen om een zinvolle steekproef samen te stellen:

- a) De steekproef moet de bevoegde autoriteiten helpen de doelstellingen te verwezenlijken van het specifieke toezichtinstrument dat voor de beoordeling wordt gebruikt. Dit betekent dat een steekproef moet bestaan uit een zinvol aantal klantendossiers of transacties die de diversiteit van klanten, producten en diensten in verschillende risicocategorieën vertegenwoordigen. De omvang en samenstelling van die steekproef worden echter bepaald door:
 - i) het doel van het voor de beoordeling gebruikte toezichtinstrument;
 - ii) de verschillende risicocategorieën van klanten bij het te beoordelen subject en het percentage klanten dat een significant of zeer significant ML/TF-risico vormt;
 - iii) de aard, omvang en complexiteit van de bedrijfsactiviteiten van het te beoordelen subject.
- b) De controles die in het kader van de steekproef worden uitgevoerd, moeten voldoende uitgebreid en diepgaand zijn om de bevoegde autoriteit in staat te stellen het gewenste doel van het toezicht te bereiken.
- c) Het gebruik van steekproeven moet worden afgewogen tegen andere toezichtactiviteiten die deel uitmaken van het toezichtinstrument, zoals toetsingsystemen, governanceregelingen, en beleid en procedures.

102. Het steekproefbeleid van de bevoegde autoriteiten moet flexibel zijn en aanpassingen mogelijk maken op basis van het risiconiveau of nieuwe informatie, waaronder informatie die in het kader van hun toezichthoudende activiteiten is verkregen. Dit betekent dat de bevoegde autoriteiten de omvang van de steekproef, de categorieën klanten, producten, diensten of transacties die in de steekproef zijn opgenomen of de specifieke controles die vóór of tijdens de inspectie of toetsing worden verricht, kunnen wijzigen. Indien de steekproef erop wijst dat namens het te beoordelen subject stelselmatig niet aan de toepasselijke AML/CFT-verplichtingen wordt voldaan, dienen de bevoegde autoriteiten de onderliggende oorzaak van dit verzuim te onderzoeken, hetgeen verdere controles of toezicht kan inhouden, met inbegrip van aanvullende steekproeven of gesprekken met essentiële personeelsleden.

103. De toezichtshandleiding dient regelmatig te worden geëvalueerd en zo nodig te worden bijgewerkt, met name indien zich belangrijke veranderingen hebben voorgedaan die van invloed kunnen zijn op de aanpak van het toezicht, waaronder wijzigingen die zijn ingevoerd op basis van het rechtskader of internationale richtsnoeren, en wijzigingen die vereist zijn als gevolg van de feedback die de bevoegde autoriteiten hebben ontvangen over de geschiktheid van hun aanpak van het toezicht, onder meer van een interne-auditfunctie of externe organen zoals de Financial Action Task Force, de Raad van Europa of de Europese toezichthoudende autoriteiten. Naar aanleiding van deze evaluatie moeten de bevoegde autoriteiten de geleerde lessen analyseren en eventuele geconstateerde tekortkomingen aanpakken. De relevante

toezichthouders dienen onverwijld op de hoogte te worden gesteld van wijzigingen in de handleiding.

4.4.6 Kwaliteitsborging

104. De bevoegde autoriteiten moeten ervoor zorgen dat het AML/CFT-toezicht consequent door alle toezichthouders wordt uitgeoefend. Daartoe voeren zij kwaliteitsborgingscontroles in om ervoor te zorgen dat alle toezichthouders de toezichtinstrumenten en -praktijken consistent toepassen in overeenstemming met de toezichtshandleiding. Deze controles moeten ten minste bestaan uit een beoordeling door de interne-auditfunctie en de toepassing van het vierogenprincipe. De bevoegde autoriteiten dienen ook gebruik te maken van personeelsopleidingen, begeleiding door mentoren en het meelopen met collega-toezichthouders (“work shadowing”) als manieren om consistentie in het toezicht te bewerkstelligen.

105. De bevoegde autoriteiten moeten de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de informatie waarborgen die van de te beoordelen subjecten wordt verzameld ten behoeve van de risicobeoordeling of andere vormen van toezicht. Daartoe dienen de bevoegde autoriteiten deze informatie ten minste te toetsen aan de informatie die zij al hebben over het specifieke te beoordelen subject of vergelijkbare te beoordelen subjecten of aan de informatie die zij van andere betrouwbare bronnen hebben ontvangen, waaronder prudentiële toezichthouders, andere bevoegde autoriteiten of financiële-inlichtingeneenheden.

106. Wanneer de bevoegde autoriteiten hebben vastgesteld dat de door een of meer te beoordelen subjecten verstrekte informatie kennelijk onjuist of onvolledig is, dienen zij maatregelen te nemen om deze inconsistenties op te helderen en trachten zij accurate informatie te verkrijgen. In dergelijke omstandigheden moeten de bevoegde autoriteiten op basis van de omvang en de aard van de vastgestelde onjuistheden overwegen wat de meest geschikte toezichtmaatregel is om het probleem aan te pakken. De maatregelen kunnen bestaan uit het rechtstreeks vragen om opheldering aan het te beoordelen subject, het uitvoeren van een ad-hocinspectie van het te beoordelen subject of het opleggen van bepaalde toezichtmaatregelen.

107. De bevoegde autoriteiten dienen bij het ontwerpen en uitvoeren van de noodzakelijke kwaliteitsborgingscontroles rekening te houden met de daarvoor vereiste middelen. In sommige gevallen kan het nodig zijn bepaalde gespecialiseerde IT-middelen of andersoortige gespecialiseerde middelen in te zetten.

4.4.7 Gebruik van diensten van externe partijen

108. Wanneer de bevoegde autoriteiten voor de uitvoering van hun toezichtsplan, bepaalde delen daarvan of een specifieke toezichthoudende taak gebruikmaken van diensten van externe adviseurs of controleurs, dienen zij er altijd voor te zorgen dat deze externe partijen:

- a) over voldoende kennis en vaardigheden beschikken om de specifieke toezichthoudende taken waarvoor zij door de bevoegde autoriteiten worden ingezet, uit te voeren;

- b) een goed beeld hebben van de verwachtingen op regelgevingsgebied en van de reikwijdte van de werkzaamheden die zij moeten uitvoeren;
- c) toegang hebben tot specifieke richtsnoeren waarin de voorwaarden voor hun betrokkenheid duidelijk worden uiteengezet, alsook tot alle procedures die zij in het kader daarvan moeten volgen;
- d) voldoende gegevens bijhouden over de stappen die zij hebben ondernomen om de vereiste taken uit te voeren en de redenen voor hun conclusies en bevindingen uiteenzetten;
- e) de vereiste taken uitvoeren volgens hoge kwaliteitsnormen. Dit kan betekenen dat de bevoegde autoriteiten andere door de externe partij uitgevoerde werkzaamheden evalueren of deelnemen aan sommige van de activiteiten die deze namens de bevoegde autoriteit uitvoert;
- f) mogelijke belangenconflicten melden en, indien blijkt dat daarvan sprake is, ervoor zorgen dat deze naar behoren worden afgehandeld en opgelost. Wanneer het niet mogelijk is de belangenconflicten op te lossen, moeten de bevoegde autoriteiten de samenwerking met de desbetreffende externe partij weigeren of beëindigen.

109. Wanneer de bevoegde autoriteiten in het kader van hun toezichtproces consequent gebruikmaken van deskundigen, dienen zij dit in het toezichtsplan en de toezichtshandleiding te vermelden.

110. De bevoegde autoriteiten moeten ervoor zorgen dat zij over voldoende interne deskundigheid beschikken om de door externe partijen namens hen uitgevoerde werkzaamheden te kunnen beoordelen en, indien nodig, naar behoren te kunnen betwisten.

111. In situaties waarin externe controleurs of adviseurs door te beoordelen subjecten worden ingeschakeld om een beoordeling uit te voeren van hun naleving van de AML/CFT-verplichtingen, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van bevoegde autoriteiten, dienen de bevoegde autoriteiten ervoor te zorgen dat zij:

- a) in kennis worden gesteld van de reikwijdte van de door de externe partijen uitgevoerde toetsing;
- b) in kennis worden gesteld van de vaardigheden, kennis en ervaring van de deskundigen die in dienst zijn van de externe partijen die de beoordeling zullen uitvoeren; en
- c) regelmatig op de hoogte worden gesteld van de resultaten en bevindingen van de werkzaamheden van de deskundigen, ook wanneer de deskundigen consequent melden dat er geen sprake is van tekortkomingen.

112. De bevoegde autoriteiten dienen de werkzaamheden van externe partijen in aanmerking te nemen en deze mee te nemen bij hun follow-up op het toezicht of, indien nodig, in het kader van hun permanente toezicht. De bevoegde autoriteiten moeten de redenen voor eventuele vastgestelde discrepanties tussen het onderzoek van de deskundigen van externe partijen en hun eigen bevindingen bij toezichtinspecties of -toetsingen analyseren en deze analyse

verwerken in hun risicobeoordeling van het te beoordelen subject. Indien de bevoegde autoriteiten twijfels hebben over de algehele kwaliteit van het onderzoek dat door deskundigen van externe partijen wordt verricht, zoals beschreven in de paragrafen 108 en 111, moeten de bevoegde autoriteiten overwegen een evaluatie van deze werkzaamheden op te nemen in het kader van hun toekomstige inspecties of toetsingen bij het te beoordelen subject.

113. De bevoegde autoriteiten dienen ervoor te zorgen dat er kanalen voorhanden zijn die deskundigen van externe partijen kunnen gebruiken om eventuele onregelmatigheden, tekortkomingen of inbreuken bij het te beoordelen subject, waar nodig, rechtstreeks aan de bevoegde autoriteiten te melden, ongeacht of zij in opdracht handelen van de bevoegde autoriteiten of het te beoordelen subject.

4.4.8 Follow-up van het toezicht

114. De bevoegde autoriteiten moeten erop kunnen vertrouwen dat alle inbreuken of tekortkomingen in de AML/CFT-systemen en het controlekader van de te beoordelen subjecten adequaat worden aangepakt en doeltreffend worden verholpen door te beoordelen subjecten. De bevoegde autoriteiten dienen alle nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de betreffende gedragingen of activiteiten van te beoordelen subjecten worden bijgesteld of beëindigd.

115. Bij het nemen van een besluit over de meest doeltreffende follow-up van het toezicht dienen de bevoegde autoriteiten toezichtinstrumenten of -maatregelen te kiezen die in verhouding staan tot de materialiteit van de tekortkomingen en de ernst van de vastgestelde inbreuken, en houden zij rekening met het risiconiveau waaraan het te beoordelen subject is blootgesteld. Dit betekent dat ernstige inbreuken en materiële tekortkomingen²¹ die zijn vastgesteld bij een te beoordelen subject dat blootstaat aan een significant of zeer significant ML/TF-risico, een intensievere follow-up en meer toezichtmiddelen vereisen dan minder ernstige inbreuken of niet-materiële tekortkomingen bij te beoordelen subjecten die een minder significant risico vertonen. In de ernstigste gevallen kunnen de bevoegde autoriteiten bijvoorbeeld een vervolgininspectie uitvoeren om zich ervan te vergewissen dat alle tekortkomingen doeltreffend zijn gecorrigeerd of overwegen om een sanctie op te leggen, terwijl in minder ernstige gevallen de bevestiging van het te beoordelen subject dat de problemen zijn aangepakt in overeenstemming met het door hem voorgestelde verbeteringsplan voldoende kan zijn.

116. Bij het bepalen van de meest doeltreffende follow-up van het toezicht overeenkomstig de paragrafen 114 en 115 moeten de bevoegde autoriteiten ten minste de volgende aspecten in overweging nemen:

- a) of na de uitvoering van het verbeteringsplan dat door een te beoordelen subject aan de bevoegde autoriteit is voorgesteld alle inbreuken en tekortkomingen doeltreffend zullen zijn aangepakt en verholpen. De bevoegde autoriteiten moeten beoordelen of het door het te beoordelen subject voorgestelde tijdschema voor de volledige doorvoering van de

²¹ Voor meer details over de wijze waarop de materialiteit van tekortkomingen moet worden bepaald, wordt verwezen naar de technische reguleringsnormen die de EBA op grond van artikel 9 bis van de EBA-verordening heeft opgesteld.

verbeteringen aanvaardbaar is, en zij moeten het te beoordelen subject erop aanspreken wanneer het tijdschema onrealistisch is of wanneer de voorgestelde maatregelen niet deugdelijk genoeg zijn om specifieke tekortkomingen te verhelpen;

- b) of gebruik moet worden gemaakt van één of een combinatie van toezichtinstrumenten, toezichtmaatregelen of sancties om ervoor te zorgen dat inbreuken en tekortkomingen bij het te beoordelen subject zo doeltreffend en tijdig mogelijk worden aangepakt en verholpen;
- c) de urgentie van de correcties, aangezien bepaalde inbreuken of tekortkomingen meer dringende maatregelen van te beoordelen subjecten vereisen, wat betekent dat de bevoegde autoriteiten ervoor moeten zorgen dat het te beoordelen subject voldoende prioriteit geeft aan het verhelpen van deze tekortkomingen;
- d) de tijd die nodig is om specifieke inbreuken of tekortkomingen te verhelpen; indien de verbeteringen lang kunnen duren, moet het te beoordelen subject passende tijdelijke maatregelen nemen om het risico te beperken;
- e) de waarschijnlijkheid van herhaaldelijke of stelselmatige inbreuken of tekortkomingen, die kan worden beoordeeld aan de hand van de eerdere tekortkomingen bij het te beoordelen subject en de duur van de periode gedurende welke het te beoordelen subject geen doeltreffende systemen en controles heeft ingevoerd, op grond waarvan de follow-up van de bevoegde autoriteit mogelijk niet alleen gericht moet zijn op het oplossen van één specifiek probleem, maar ook op de beëindiging van het stelselmatige verzuim door het te beoordelen subject;
- f) het potentiële effect van de inbreuk of de tekortkoming op het algemene internecontrolekader bij het te beoordelen subject, op grond waarvan mogelijk samenwerking met prudentiële toezichthouders vereist is overeenkomstig de EBA-richtsnoeren inzake samenwerking²², alsook mogelijke vervolgmaatregelen, mede vanuit prudentieel oogpunt;
- g) het vermogen en de bereidheid van het te beoordelen subject om de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde tekortkomingen te verhelpen, met inbegrip van de mate waarin medewerkers met een sleutelfunctie en het hoger management van het te beoordelen subject bij het verbeteringsproces worden betrokken.

117. Wanneer de bevoegde autoriteiten het vermoeden hebben dat er opzettelijk geen doeltreffende systemen en controles worden ingevoerd, moeten zij forsere vervolgmaatregelen overwegen die de onmiddellijke stopzetting van dergelijk gedrag door het te beoordelen subject moeten waarborgen. In dergelijke omstandigheden dienen de bevoegde autoriteiten samen te werken en informatie uit te wisselen met prudentiële toezichthouders over het te beoordelen subject.

²² [EBA-richtsnoeren voor samenwerking en informatie-uitwisseling tussen prudentiële toezichthouders, AML/CFT-toezichthouders en financiële-inlichtingeneenheden overeenkomstig artikel 117, lid 6, van Richtlijn 2013/36/EU, december 2021.](#)

118. De bevoegde autoriteiten dienen het follow-upproces voor het toezicht formeel vast te leggen en in hun toezichtshandleiding op te nemen, daarbij voldoende ruimte latend voor het oordeel van de toezichthouder. De bevoegde autoriteiten moeten een tijdschema vaststellen en een beschrijving geven van de concrete vervolgmaatregelen die het te beoordelen subject moet nemen om alle inbreuken of tekortkomingen aan te pakken.

119. Indien de bevoegde autoriteiten hebben vastgesteld dat te beoordelen subjecten hebben verzuimd om hun op groepsniveau geldende gedragslijnen en procedures in alle delen van de groep effectief toe te passen overeenkomstig artikel 45, lid 1, van Richtlijn 2015/849 en dat hun systemen en controles niet robuust genoeg zijn om het risico waaraan de groep in verschillende rechtsgebieden is blootgesteld te beperken, dient de bevoegde autoriteit de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat:

- a) de te beoordelen subjecten een verbeteringsplan op groepsniveau opstellen waarin wordt uiteengezet hoe zij de vastgestelde tekortkomingen in verschillende rechtsgebieden zullen verhelpen;
- b) zij onverwijld samenwerken met andere bevoegde autoriteiten die betrokken zijn bij het toezicht op de groepsentiteiten, hetzij via AML/CFT-colleges, hetzij via andere samenwerkingsmechanismen, om ervoor te zorgen dat zij op de hoogte zijn van deze tekortkomingen; en
- c) zij samenwerken met andere bevoegde autoriteiten en eventueel met prudentiële toezichthouders om te beslissen over de meest geschikte vervolgmaatregelen, hetzij op groepsniveau, hetzij op het niveau van individuele entiteiten. Deze vervolgmaatregelen kunnen, naast andere toezichtinstrumenten, bestaan uit een gezamenlijke inspectie ter plaatse of een gemeenschappelijke aanpak van verschillende bevoegde autoriteiten.

120. Hoewel het follow-upproces voor het toezicht losstaat van het sanctieproces, sluiten beide processen elkaar niet uit en moeten zij elkaar aanvullen. Daarom moeten de bevoegde autoriteiten, ongeacht de sancties die aan een te beoordelen subject moeten worden opgelegd, nauwlettend toezicht blijven houden om ervoor te zorgen dat inbreuken en tekortkomingen naar behoren worden verholpen.

121. Onverminderd de bepalingen in deze richtsnoeren moeten de bevoegde autoriteiten alle materiële tekortkomingen aan de Europese Bankautoriteit melden overeenkomstig de ontwerpen van technische reguleringsnormen bedoeld in artikel 9 bis van Verordening (EU) nr. 1093/2010.

4.4.9 Feedback aan de sector

a. Feedback over risicobeoordelingen

122. De bevoegde autoriteiten dienen feedback te geven aan te beoordelen subjecten over de resultaten van hun sectorale risicobeoordeling. De bevoegde autoriteiten dienen hen ten minste in kennis te stellen van:

- a) de belangrijkste risico's die zij in elke sector en subsector hebben vastgesteld;
- b) hun beoordeling van deze risico's;
- c) alle andere informatie die te beoordelen subjecten een beter inzicht in de risico's kan geven en hun bedrijfsbrede en individuele risicobeoordelingen kan verbeteren.

123. Wanneer de bevoegde autoriteiten besluiten om te beoordelen subjecten een bewerkte versie van hun sectorale of subsectorale risicobeoordeling te verstrekken, moeten zij ervoor zorgen dat deze voldoende en zinvolle informatie bevat om de te beoordelen subjecten in staat te stellen deze informatie te gebruiken bij het samenstellen van hun eigen risicobeoordelingen.

b. Richtsnoeren voor de sector

124. De bevoegde autoriteiten dienen de nodige richtsnoeren aan te beoordelen subjecten te verstrekken waarin wordt uitgelegd hoe te beoordelen subjecten geacht worden de risicogebaseerde aanpak in de praktijk toe te passen en wat zij verwacht worden te doen om aan hun AML/CFT-verplichtingen te voldoen. De bevoegde autoriteiten dienen hun richtsnoeren te baseren op de door de Europese toezichthoudende autoriteiten gepubliceerde richtsnoeren en deze aan te vullen met specifieke kenmerken op nationaal niveau.

125. De bevoegde autoriteiten moeten ook beoordelen of er in de sector behoefte is aan verdere richtsnoeren. De bevoegde autoriteiten dienen het niveau van de kennis en deskundigheid op het gebied van AML/CFT in hun sector te beoordelen op basis van terugkerende problemen, opkomende risico's of andere punten van zorg die naar voren komen uit hun analyse van de voor de risicobeoordelingen verzamelde informatie, de bevindingen van inspecties, met inbegrip van thematische toetsingen, en uit andere contacten met de sector, waaronder brancheorganisaties. Indicatoren die erop kunnen wijzen dat er aanvullende richtsnoeren nodig zijn, zijn onder meer:

- a) herhaaldelijke niet-naleving door te beoordelen subjecten van bepaalde AML/CFT-verplichtingen;
- b) recente veranderingen in het wetgevingskader op nationaal of EU-niveau die van invloed kunnen zijn op het vermogen van te beoordelen subjecten om aan hun AML/CFT-verplichtingen te voldoen;
- c) aanwijzingen van risicoafbouw in bepaalde sectoren of door te beoordelen subjecten, of aanwijzingen dat te beoordelen subjecten risico's vermijden in plaats van deze doeltreffend te beheren;
- d) herhaaldelijke vragen aan bevoegde autoriteiten of verzoeken om advies over bepaalde aspecten van het AML/CFT-kader;
- e) de opkomst van nieuwe ML/TF-risico's en -typologieën.

126. De bevoegde autoriteiten moeten beoordelen of er richtsnoeren nodig zijn voor de sector als geheel of specifiek voor een bepaalde subsector of te beoordelen subject. De bevoegde autoriteiten moeten ervoor zorgen dat de door hen verstrekte richtsnoeren duidelijk en

ondubbelzinnig zijn, alsmede:

- a) de toepassing door te beoordelen subjecten van een doeltreffende, op risico gebaseerde aanpak bevorderen en ondersteunen;
- b) niet direct of indirect de klakkeloze risicoafbouw van volledige categorieën klanten bevorderen of toestaan overeenkomstig de EBA-richtsnoeren inzake ML/TF-risicofactoren en met name de richtsnoeren 4.9, 4.10 en 4.11²³.

127. De bevoegde autoriteiten moeten overwegen om bij de ontwikkeling van richtsnoeren inzake toezicht overleg te plegen met te beoordelen subjecten en andere relevante belanghebbenden en moeten bepalen wat de meest doeltreffende manier is om dit overleg tot stand te brengen. Dit overleg kan onder meer plaatsvinden door middel van een openbare raadpleging of samenwerking met brancheorganisaties, financiële-inlichtingeneenheden, rechtshandhavinginstanties en andere bevoegde autoriteiten of overheidsinstanties, of door deelname aan overlegfora. De bevoegde autoriteiten zorgen ervoor dat bij het overleg voldoende belanghebbenden worden betrokken die gevolgen van de richtsnoeren zullen ondervinden en dat belanghebbenden voldoende tijd krijgen om hun standpunten kenbaar te maken.

128. De bevoegde autoriteiten dienen periodiek te beoordelen of hun bestaande richtsnoeren voor de sector nog geschikt zijn. Een dergelijke beoordeling moet regelmatig of op ad-hocbasis worden uitgevoerd en kan plaatsvinden naar aanleiding van bepaalde gebeurtenissen, waaronder wijzigingen in de nationale of Europese wetgeving, wijzigingen in de nationale of supranationale risicobeoordelingen of op basis van feedback van de sector. Wanneer de bevoegde autoriteiten vaststellen dat de bestaande richtsnoeren niet langer actueel of relevant zijn, dienen zij de noodzakelijke wijzigingen onverwijld mee te delen aan de sector.

c. Communicatie met de sector

129. De bevoegde autoriteiten moeten een communicatiestrategie opzetten en toepassen om ervoor te zorgen dat hun communicatie met te beoordelen subjecten gericht blijft op het verbeteren van de naleving van de AML/CFT-voorschriften in de sector of bepaalde subsectoren en om te waarborgen dat de middelen van de bevoegde autoriteiten zo doeltreffend mogelijk worden gebruikt. Als onderdeel van hun communicatiestrategie dienen de bevoegde autoriteiten uiteen te zetten hoe zij met de verschillende belanghebbenden zullen communiceren, onder meer wanneer zij de resultaten van hun risicobeoordeling en relevante richtsnoeren aan de sector bekendmaken.

130. De bevoegde autoriteiten stellen de meest geschikte en doeltreffende communicatie-instrumenten vast die hen in staat stellen hun verwachtingen uit hoofde van regelgeving op

²³ EBA-richtsnoeren krachtens artikel 17 en artikel 18, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 betreffende cliëntenonderzoek en de factoren die kredietinstellingen en financiële instellingen in overweging dienen te nemen wanneer zij het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden witwasrisico en risico van terrorismefinanciering beoordelen ("de richtsnoeren inzake ML/TF-risicofactoren") ([EBA/GL/2021/02](#)).

een duidelijke en constructieve manier kenbaar te maken aan de relevante belanghebbenden. Deze instrumenten kunnen onder meer zijn:

- a) gelijktijdige communicatie met alle te beoordelen subjecten, waaronder publicatie op de website van de bevoegde autoriteit of via andere onlinekanalen;
- b) communicatie met een beperkte groep belanghebbenden, waaronder de deelname van de bevoegde autoriteit aan verschillende conferenties of opleidingsevenementen of via contacten met branche- of beroepsorganisaties;
- c) communicatie door middel van brieven of circulaires die aan de sector als geheel of aan relevante groepen belanghebbenden kunnen worden gericht;
- d) rechtstreekse communicatie met te beoordelen subjecten op bilaterale of multilaterale basis, met inbegrip van openbare raadplegingen. Wanneer de bevoegde autoriteit bilateraal communiceert, moet zij overwegen of deze communicatie mogelijk relevant is voor een bredere groep belanghebbenden, wat erop kan wijzen dat een ander communicatiemiddel mogelijk geschikter is.

131. Bij het bepalen van de meest geschikte communicatiemiddelen dienen de bevoegde autoriteiten ten minste rekening te houden met de volgende aspecten:

- a) de doelgroep van de communicatie, die bepalend kan zijn voor de gedetailleerdheid van de communicatie;
- b) de relevantie van een specifiek onderwerp voor een bepaalde groep belanghebbenden, de sector of de markt als geheel;
- c) de timing en urgentie van de communicatie, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat de vereiste informatie tijdig beschikbaar wordt gesteld aan te beoordelen subjecten;
- d) het soort informatie dat wordt gecommuniceerd.

4.4.10 Opleiding van het personeel van de bevoegde autoriteit

132. De bevoegde autoriteiten dienen ervoor te zorgen dat medewerkers met directe of indirecte AML/CFT-verantwoordelijkheden over de nodige kennis van en het nodige inzicht in het toepasselijke wet- en regelgevende AML/CFT-kader beschikken en voldoende gekwalificeerd en opgeleid zijn om een degelijk oordeel te vellen.

133. De bevoegde autoriteiten dienen een opleidingsprogramma te ontwikkelen dat wordt aangepast aan de behoeften van specifieke functies bij de bevoegde autoriteit, hun taken, anciënniteit en werkervaring. Dit opleidingsprogramma dient regelmatig te worden bijgewerkt en geëvalueerd. De bevoegde autoriteiten dienen toe te zien op het opleidingsniveau van individuele personeelsleden of, in voorkomend geval, van volledige teams.

134. De bevoegde autoriteiten dienen ervoor te zorgen dat hun toezichthoudend personeel wordt getraind in de praktische toepassing van hun AML/CFT-RBS-model, zodat de toezichthouders effectief en consistent een op risico gebaseerd AML/CFT-toezicht kunnen uitoefenen. De

bevoegde autoriteiten moeten ervoor zorgen dat de resultaten van de sectorbrede en individuele ML/TF-risicobeoordelingen worden meegedeeld aan alle relevante personeelsleden bij de bevoegde autoriteit, met inbegrip van personeelsleden die niet rechtstreeks betrokken zijn bij het risicogebaseerde AML/CFT-toezicht. De bevoegde autoriteiten dienen er onder meer voor te zorgen dat toezichthouders:

- a) begrijpen dat flexibiliteit noodzakelijk is wanneer de standpunten van de te beoordelen subjecten over risico's en controles verschillen van de standpunten van de bevoegde autoriteiten over die risico's, en rekening houden met de argumenten van te beoordelen subjecten;
- b) de kwaliteit van de door te beoordelen subjecten uitgevoerde risicobeoordelingen beoordelen;
- c) kunnen vaststellen hoe adequaat, evenredig en doeltreffend de AML/CFT-beleidslijnen en -procedures en bredere governanceregelingen en interne controles zijn in het licht van de eigen risicobeoordeling van het te beoordelen subject;
- d) inzicht hebben in de verschillende producten, diensten en financiële instrumenten, en in de risico's waaraan deze zijn blootgesteld;
- e) inzicht hebben in het toezichtkader van de bevoegde autoriteiten, met inbegrip van de strategie en het plan voor toezicht op AML/CFT; en
- f) inzicht hebben in de verschillende toezichtinstrumenten en -praktijken die door de bevoegde autoriteiten worden gebruikt en de relevantie daarvan voor de door personeelsleden uitgevoerde taken, zoals het gebruik van verschillende toezichtinstrumenten in de praktijk, en het belang van samenwerking met andere belanghebbenden.

135. De opleiding dient te worden afgestemd op de AML/CFT-taken van het betrokken personeel en het hoger management, en kan bestaan uit interne en externe opleidingscursussen en conferenties, e-learningcursussen, nieuwsbrieven, discussies over casestudy's, werving, feedback over uitgevoerde taken en andere vormen van praktisch leren. De bevoegde autoriteiten kunnen ook baat hebben bij kennisuitwisseling tussen bevoegde autoriteiten en met andere relevante binnenlandse en buitenlandse autoriteiten, zoals prudentiële toezichthouders, de FIE, relevante EU-organen en AML/CFT-toezichthouders van andere landen.

136. De bevoegde autoriteiten moeten ervoor zorgen dat de relevante opleiding tijdig wordt aangeboden, met name aan nieuw personeel, en in geval van significante veranderingen in het AML/CFT-toezichtkader. De bevoegde autoriteiten dienen ervoor te zorgen dat de deskundigheid van het personeel op het gebied van AML/CFT up-to-date blijft, inclusief het bewustzijn van opkomende risico's, voor zover van toepassing.

4.5 Stap 4 – Monitoring en actualisering van het RBS-model

4.5.1 Herziening van de plannen en de strategie voor risicobeoordeling en toezicht (stappen 1, 2 en 3)

137. Op risico gebaseerd toezicht (RBS) is geen eenmalige activiteit, maar een doorlopend en cyclisch proces. Daarom dienen de bevoegde autoriteiten de informatie waarop hun risicobeoordeling is gebaseerd periodiek of ad hoc te toetsen en deze informatie zo nodig bij te werken.

138. Als onderdeel van het cyclische proces moeten de bevoegde autoriteiten hun sectorale en individuele risicobeoordelingen van de te beoordelen subjecten regelmatig evalueren en actualiseren door middel van periodieke of ad-hoctoetsingen.

139. De toezichtstrategie en -plannen moeten zo nodig ook worden geactualiseerd, door middel van geplande periodieke toetsingen of naar aanleiding van externe gebeurtenissen. De toezichtstrategie en -plannen moeten ook relevante wijzigingen in de risicobeoordelingen weerspiegelen, met name wanneer er nieuwe risico's zijn vastgesteld. De bevoegde autoriteiten dienen de resultaten van deze toetsingen en actualiseringen als wijzigingen op te nemen in het RBS.

a. Periodieke toetsingen

140. Bevoegde autoriteiten toetsen hun individuele en sectorale risicobeoordelingen periodiek om te waarborgen dat deze actueel en relevant blijven. In dit verband is het belangrijk dat de bevoegde autoriteiten verifiëren dat de onderliggende aannames ter ondersteuning van de risicobeoordeling nog steeds actueel zijn, met inbegrip van aannames met betrekking tot de verschillende risiconiveaus van de betrokken sectoren en te beoordelen subjecten of de doeltreffendheid van een bepaald toezichtinstrument.

141. De frequentie van de toetsingen dient te zijn afgestemd op de toezichtstrategie en in verhouding te staan tot het ML/TF-risico voor de sector en het te beoordelen subject. Voor sectoren en te beoordelen subjecten die zijn blootgesteld aan significante of zeer significante ML/TF-risico's of die gekenmerkt worden door regelmatig veranderende activiteiten in een snel veranderende omgeving moeten de toetsingen vaker plaatsvinden.

b. Ad-hoctoetsingen

142. Er dienen ad-hoctoetsingen van de risicofactoren, de risicobeoordeling en, waar nodig, de toezichtstrategie en -plannen te worden uitgevoerd nadat er significante veranderingen zijn opgetreden die het risicoprofiel van het te beoordelen subject beïnvloeden, waaronder:

- a) opkomende ML/TF-risico's;
- b) bevindingen van het toezicht op afstand en ter plaatse en van vervolgacties naar aanleiding van corrigerende of herstelmaatregelen die het te beoordelen subject heeft genomen;
- c) veranderingen of nieuwe informatie wat betreft de eigenaren van gekwalificeerde deelnemingen, leden van het leidinggevend orgaan of activiteiten van medewerkers die

sleutelfuncties vervullen, of de organisatie van het te beoordelen subject;

- d) wijzigingen in de supranationale risicobeoordeling van de Europese Commissie, gepubliceerd overeenkomstig artikel 6, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849, de nationale risicobeoordeling of de overeenkomstig deze richtsnoeren ontwikkelde risicobeoordeling in verband met het toezicht;
- e) nieuwe soorten ondernemingen die tot de sector of subsector zijn toegetreden;
- f) plotselinge veranderingen binnen de sector of subsector, met inbegrip van veranderingen in het klantenbestand, de aangeboden diensten en producten, leveringskanalen of blootstelling aan bepaalde geografische gebieden;
- g) nieuwe informatie die erop wijst dat de ML/TF-risicoblootstelling met betrekking tot een specifiek te beoordelen subject of specifieke sector is toegenomen;
- h) andere situaties waarin de bevoegde autoriteit redelijke gronden heeft om aan te nemen dat informatie waarop zij haar risicobeoordeling had gebaseerd, niet langer relevant is of aanzienlijke tekortkomingen heeft.

143. De bevoegde autoriteiten dienen tevens na te gaan of veranderingen die invloed op één bepaald te beoordelen subject hebben, ook andere te beoordelen subjecten kunnen beïnvloeden, en toetsen ook de risicobeoordeling van andere te beoordelen subjecten die hierdoor aanzienlijk worden beïnvloed.

144. Indien de risicocategorieën of -scores als gevolg van de gewijzigde risicobeoordeling zijn gewijzigd, dienen de bevoegde autoriteiten ervoor te zorgen dat hun interne systemen en toezichtshandleiding dienovereenkomstig worden bijgewerkt.

4.5.2 Toetsing van het AML/CFT-RBS-model

145. De bevoegde autoriteiten dienen zich ervan te vergewissen dat hun interne processen en procedures, waaronder de methode van ML/TF-risicobeoordeling die zij hanteren, actueel zijn en consistent en effectief worden toegepast. De bevoegde autoriteiten moeten de methodologie, indien nodig, onmiddellijk toetsen en bijwerken.

146. Wanneer uit een toetsing blijkt dat er problemen met het AMF/CFT-RBS-model zijn, dienen bevoegde autoriteiten maatregelen te treffen om deze op te lossen. Om vergelijkingen in de loop van de tijd te vergemakkelijken, moeten de bevoegde autoriteiten vermijden hun RBS-model binnen korte tijd herhaaldelijk te wijzigen.

147. Wanneer de bevoegde autoriteiten geautomatiseerde scoringsystemen gebruiken om hun risicobeoordeling uit te voeren, moeten zij een evaluatie uitvoeren van gevallen waarin de geautomatiseerde score is gewijzigd op basis van een professioneel oordeel, wanneer dat erop wijst dat de toegekende score geen goede weergave vormde van het risicoprofiel van het te beoordelen subject. In dergelijke gevallen moeten de bevoegde autoriteiten onderzoeken of de omvang en de frequentie van die wijzigingen geen aanwijzing vormen van een fout in de risicobeoordelingsmethode. Indien er een fout wordt vastgesteld, moeten de

bevoegde autoriteiten de nodige maatregelen nemen om deze te corrigeren.

a. Periodieke toetsingen

148. De bevoegde autoriteiten dienen periodiek te toetsen of hun AML/CFT-RBS-model de beoogde uitkomsten oplevert en met name of het niveau van de middelen voor het toezicht nog altijd in verhouding tot de vastgestelde ML/TF-risico's staat. De bevoegde autoriteiten dienen gebruik te maken van de verschillende instrumenten die tot hun beschikking staan om de adequaatheid en doeltreffendheid van hun AML/CFT-RBS-model te toetsen en te beoordelen. Deze instrumenten zijn onder meer:

- a) professionele deskundigheid;
- b) vragenlijsten voor zelfbeoordeling;
- c) steekproefsgewijze toetsing van toezichtmaatregelen en -acties;
- d) nieuwe informatie, zoals verslagen en feedback van andere bevoegde autoriteiten of relevante AML/CFT-autoriteiten;
- e) feedback van financiële-inlichtingeneenheden, rechtshandavings- en andere nationale instanties; en
- f) publicaties van relevante Europese of internationale organisaties.

149. De bevoegde autoriteiten dienen zich tevens vertrouwd te maken met internationale beste praktijken en te overwegen om, waar mogelijk, aan relevante internationale en Europese fora deel te nemen.

150. Meting van het effect van het AML/CFT-toezicht op het niveau van naleving en de effectiviteit van de AML/CFT-controles door de te beoordelen subjecten kan bevoegde autoriteiten ook helpen vast te stellen hoe doeltreffend hun AML/CFT-RBS-model is.

b. Ad-hoctoetsingen

151. Naast regelmatige toetsingen met vaste tussenpozen dienen de bevoegde autoriteiten hun AML/CFT-RBS-model te toetsen, te actualiseren of te wijzigen als de toereikendheid of doeltreffendheid ervan ter discussie komt te staan door gebeurtenissen als:

- a) externe beoordelingen van het model, waaronder audits door de FATF of Moneyval of externe audits;
- b) interne beoordelingen van het model, waaronder een interne kloofanalyse, interne-auditverslagen, testen van de kwaliteitsborging en op "geleerde lessen" gebaseerde exercities;
- c) significante veranderingen in de wet- of regelgeving betreffende AML/CFT;
- d) publicatie van relevante internationale richtsnoeren; en
- e) opkomst of identificatie van nieuwe risicofactoren.

4.5.3 Organisatorische en procedurele aspecten van het toetsingsproces

152. De bevoegde autoriteiten moeten een objectief toetsingsproces van hun RBS-model invoeren, dat gebaseerd is op duidelijke en transparante interne procedures. Dergelijke procedures moeten ten minste het volgende bepalen:

- a) wanneer toetsing moet plaatsvinden of welke gebeurtenissen aanleiding geven tot toetsing;
- b) wat het bereik van de toetsing is of hoe het bereik moet worden vastgesteld;
- c) wie bij de bevoegde autoriteit verantwoordelijk is voor het toetsingsproces. De bevoegde autoriteiten moeten nagaan of het team of de persoon bij de bevoegde autoriteit dat/die verantwoordelijk was voor het opzetten van het RBS-model ook verantwoordelijk moet zijn voor de toetsing van het model, dan wel een andere persoon of een ander team, zoals het team dat verantwoordelijk is voor de interne kwaliteitsborging, de interne audit of het risicobeheer bij de bevoegde autoriteit.

153. Naast het interne toetsingsproces moeten de bevoegde autoriteiten overwegen of het noodzakelijk is een externe deskundige in de arm te nemen om een objectieve beoordeling van hun RBS-model te verkrijgen of op nationaal niveau te zorgen voor harmonisatie met de modellen die door andere bevoegde autoriteiten worden gehanteerd.

4.5.4 Bijhouden van gegevens

154. De bevoegde autoriteiten dienen het AML/CFT-RBS-model, de uitvoering en de daaropvolgende toetsingen daarvan op passende wijze te documenteren zodat het in het institutionele archief (inzake toezicht) wordt opgenomen. Tevens dienen zij uitkomsten en besluiten en de achterliggende motivering te registreren om te waarborgen dat de maatregelen die de bevoegde autoriteiten met betrekking tot de verschillende te beoordelen subjecten nemen, coherent en consistent zijn.

4.5.5 Verantwoording

155. Het hoger leidinggevend personeel van de bevoegde autoriteiten dient een toereikend inzicht te hebben in de ML/TF-risico's in de sector en subsectoren waarop het toezicht betrekking heeft, en regelmatig te worden geïnformeerd over AML/CFT-toezichtmaatregelen en de uitkomsten daarvan. Op deze manier kan het beoordelen hoe effectief de maatregelen zijn die de te beoordelen subjecten hebben getroffen om deze risico's te beperken en of het nodig is de intensiteit en frequentie van het toezicht en de toewijzing van middelen voor het toezicht opnieuw te bezien.

156. Het hoger leidinggevend personeel van bevoegde autoriteiten moet ervoor zorgen dat er adequate governance-regelingen worden vastgesteld betreffende de goedkeuring op directieniveau van de toezichtstrategie en eventuele daaropvolgende wijzigingen, en voor het monitoren van de voortgang bij de uitvoering van de AML/CFT-toezichtstrategie binnen de bevoegde autoriteit. Het moet er met name voor zorgen dat de bevoegde autoriteit over

voldoende middelen beschikt om de strategie uit te voeren, met inbegrip van AML/CFT-specialisten, juridische, beleids- en voor risicobeoordeling bestemde middelen, en dat de in de strategie vastgestelde doelstellingen voor het toezicht volledig worden verwezenlijkt.

Bijlage

Omzetting van risicocategorieën

Scenario 1: Wanneer een bevoegde autoriteit de te beoordelen subjecten en de sectoren in drie risicocategorieën indeelt, moet zij de in tabel 1 beschreven aanpak toepassen wanneer zij wordt verzocht de risicocategorieën om te zetten in vier categorieën, zoals in deze richtsnoeren wordt

<i>Risicocategorieën van de bevoegde autoriteit</i>	<i>In deze richtsnoeren voorgestelde risicocategorieën</i>
<i>Laag risico</i> →	Minder significant risico
<i>Gematigd risico</i> →	Gematigd significant risico
<i>Hoog risico</i> →	Zeer significant risico

voorgesteld.

Scenario 2: Wanneer een bevoegde autoriteit de te beoordelen subjecten en de sectoren in vijf risicocategorieën indeelt, moet zij de in tabel 2 beschreven aanpak toepassen wanneer zij wordt verzocht de risicocategorieën om te zetten in vier categorieën, zoals in deze richtsnoeren wordt voorgesteld.

<i>Risicocategorieën van de bevoegde autoriteit</i>	<i>In deze richtsnoeren voorgestelde risicocategorieën</i>
<i>Laag risico</i> →	Minder significant risico
<i>Middellaag risico</i> →	Minder significant risico
<i>Middelhoog risico</i> →	Gematigd significant risico
<i>Hoog risico</i> →	Significant risico
<i>Extreem/zeer hoog risico</i> →	Zeer significant risico